Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rok 1871. Wydano i rozesłano dnia 31. Października 1871. **Część XV.**

Nr. 27.

Obwieszczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 10. Października 1871. l. 43.521.,

Wskutek Wysokiego Reskryptu c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 14. Sierpnia r. b. l. 8459/2467 II. podaje się do powszechnej wiadomości I szą część instrukcyi „o wojskowym stósunku służbowym, w linii lub rezerwie zostających osób c. k. armii i marynarki wojennej, po za czas czynnej służby, o utrzymaniu tychże w ewidencyi i o perjodycznych ćwiczeniach w broni,“ „zawierającą postanowienia o wojskowym stósunku służbowym, w linii lub rezerwie zostających szeregowych c. k. armii i marynarki wojennej, po za czas czynnej służby, i o utrzymaniu tychże w ewidencyi.“

I. Oddział.

O urlopowanych na czas krótki.

§. 1.

W ogólności.

Do urlopowanych na czas krótki należą tacy, których urlop opiewa na pewień czas i którzy po upływie tegoż wrócić winni do czynnej służby, bez osobnego powołania.

§. 2.

Opatrywanie przez lekarza przed odejściem na urlop.

Urlopowani na czas krótki, będą przed odejściem na urlop opatrywani przez lekarza, pod względem ich stanu zdrowia.

Lekarz opatrujący zapisze wywód własnoręcznie w certyfikacie urlopowym (§. 3).

§. 3.

Certyfikat urlopowy, paszport podróży za granicę.

1. Każdy urlopowany na czas krótki otrzyma certyfikat urlopowany, który dokument służy mu za wykaz swego stósunku wojkowego i zostaje przez przeciąg urlopu w jego własnem przechowaniu.

2. Ten dokument wystawia komenda pułku względnie rezerwy, komenda samodzielnego batalionu lub oddziału, dalej komenda zakładu wojskowego lub władza wojskowa, przy której znajduje się dotyczący w czynnej służbie.

3. Dla szeregowych, urlopowanych za granicę na czas krótki, wystawia państwowe Ministerstwo wojny paszporta podróży *) i zajmuje się też wizowaniem **) tychże przez dotyczące poselstwa zagraniczne.

Po wyjściu urlopu mają być te paszporta przedkładane na powrót państwowemu Ministerstwu wojny.

4. Kto zgubi swój certyfikat urlopowy, winien celem uzyskania duplikatu zgłosić się natychmiast ustnie lub pisemnie do najbliższej władzy powiatowej (wyższego urzędnika powiatowego miejsca pobytu), która spowoduje bezzwłocznie wystawienie nowego dokumentu i unieważnienie oryginału.

W nowo wystawionym certyfikacie urlopowym należy uwidocznić własność „duplikat."

§. 4.

Władze ewidencyi pobytu.

1. Ewidencya pobytu urlopowanych na czas krótki, przynależy na tych oddziałach i zakładach wojskowych, w których etacie się znajdują, tudzież na wojskowej komendzie stacyi (placu), jeżli znajduje się w miejscu urlopu.

2. Jeżeli miejsce urlopowanych na czas krótki jest oraz siedzibą komendy powiatu uzupełniającego, to przynależy na ostatniej utrzymanie tychże w uwidocznieniu.

§. 5.

Podwładność wojskowa.

1. Urlopowani na czas krótki, jako liczący się do tych osób, którzy zostają w czynnej służbie przy armii lub marynarce wojennej, podlegają wojskowym ustawom karnym i dyscyplinarnym i tylko względem swych stósunków obywatelskich, nieodnoszących się do służby wojskowej, podlegają oni ustawom i władzom cywilnym.

---

*) Paszporta podróży za granicę podlegają należytości stemplowej 1 zł. w. a.

**) Należytości za wiza opłacają się tylko przy paszportach podróży do Francyi i księstw Naddunajskich w kwocie 1 zł. 80 ct. zaś do Rossyi w kwocie 85 cnt. które kwoty mają być posyłane wraz z rysopisem dotyczącego do państwowego Ministerstwa wojny.

2. We wszystkich powinnościach, wynikających z ich wojskowych stósunków służbowych, są oni podwładni temu oddziałowi lub zakładowi wojskowemu, w którego etat przynależą, pośrednio przez wojskową komendę stacyi (placu) lub komendę powiatu uzupełniającego, jeźli znajduje się w miejscu pobytu.

§. 6.

Przepisy meldunkowe.

1. Urlopowani na czas krótki winni w przeciągu 24 godzin po przybyciu w miejsce urlopu, zgłosić się osobiście w wojskowej komendzie stacyi (placu) albo w komendzie powiatu uzupełniającego, zaś za granicą w c. i k. poselstwie lub konsulacie, ajentostwie konsulatu lub starostwie, o ile taka komenda lub takie zastępstwo znajduje się w miejscu urlopu.

2. W taki sam sposób winien zgłosić się wracający z urlopu przed odejściem z miejsca urlopu i żądać wizowania certyfikatu urlopowego lub paszportu podróży.

Przeciw temu, który zaniecha te zgłoszenia, postąpi się według przepisów dyscyplinarnych.

§. 7.

Prowadzenie ewidencyi.

Sposób notowania urlopowanych na czas krótki, przez oddziały i zakłady wojskowe (§. 4. ustęp 1), pozostawia się tymże samym.

Wojskowe komendy stacyi (placu) i komendy powiatu uzupełniającego, prowadzą względem nich księgę meldunkową, porządkiem zgłoszeń.

§. 8.

W wypadkach śmierci

W razie śmierci urlopowanego na czas krótki, winien przełożony gminy zasięgnąć metryki śmierci i certyfikatu urlopowego i przedłożyć te dokumenta bezzwłocznie władzy powiatowej (wyższemu urzędnikowi powiatowemu), która udzieli je komendzie powiatu uzupełniającego dla przesłania temu oddziałowi lub zakładowi wojskowemu, w którego etat przynależy urlopnik.

Znajduje się jednak w miejscu wojskowa komenda stacyi (placu) albo komenda powiatu uzupełniającego, to należy wspomnione dokumenta w tym samym celu oddać wprost władzy ewidencyjnej (§. 4).

II. Oddział.

Przejście w stósunek urlopników lub rezerwy.

§. 9.

W ogólności

1. Przejście w stósunek urlopników następuje przez stałe urlopowanie z jednoczesnem wystąpieniem ze stósunku służby i zaopatrzenia;

zaś w stósunek rezerwy:

a) przez przeniesienie, bezpośrednio ze służby prezencyjnej albo

b) ze stósunku urlopników.

2. Do stale urlopowanych należą jednoroczni, aż do nastania służby prezencyjnej urlopowani ochotnicy, dalej osoby do służenia w linii obowiązane, których wstąpienie do służby czynnej zawisłem jest od urzędowego powołania.

3. Bezpośrednio ze służby prezencyjnej przenosi się do rezerwy, częścią w czasie regularnym, oznaczonym w §. 36. ustaw wojskowych (ustawa z 5. Grudnia 1868 i artykuł węgierskiej ustawy XL: 1868) t. j. z dniem 31 Grudnia, częścią po za ten czas:

a) podoficerów, doznających korzyści materyalnych wedle §. 37. ustaw wojskowych, którzy po ukończonym roku nagrodowej służby występują ze służby czynnej i są jeszcze ulegli rezerwie;

b) jednorocznych ochotników;

c) pobierających gażę w służbie czynnej z dniem, w którym składają swoją szarżę dobrowolnie, lub tracą ją w drodze sądu karnego lub rady honorowej.

4. Przeniesienie ze stósunku urlopników w stosunek rezerwy, wykonuje się w czasie regularnym, uwidocznionym w paszporcie wojskowym (§. 11) atoli urlopowanych stale wedle §. 25. ustaw wojskowych, także pierwej, z dniem mianowania ich wojskowymi duszsterownikami.

5. Wojskowi, dostąpujący prawa wyłączenia wedle §. 161, instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych, a domagający się tylko przeniesienia do rezerwy (§. 161 9. instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych), przechodzą w stósunek tejże także po za prawnie ustanowiony czas regularny, zarówno, czy zostają w służbie czynnej, lub są urlopowani.

§. 10.

Opatrywanie przez lekarza przed odejściem ze służby prezencyjnej.

1. Szeregowi, którzy otrzymują urlop lub zostają przeniesieni do rezerwy, mają być przed odejściem ze służby prezencyjnej opatrywani przez lekarza, pod względem ich stanu zdrowia.

2. Jeżeli dotyczący odchodzi transportem na miejsce urlopu, ma być rewizya lekarska ponowioną bezpośrednio przed wystąpieniem znależności w stacyi powiatu uzupełniającego lub w ostatnim domie transportowym.

3. Lekarz opatrujący winien zapisać własnoręcznie wywód lekarski w protokóle wizytacyjnym, tak w podziale jak też w komendzie powiatu uzupełniającego prowadzić się mającym, zaś ostatni wizytujący, także w paszporcie wojskowym.

Zasadniczo należy urlopować tylko uznanych za zdrowych żołnierzy.

Wyjątek ma miejsce względem tych, którzy otrzymują urlop dla poratowania zdrowia na potwierdzoną przez lekarza potrzebę, lub po dokonanym superarbitrium aż do odnośnego traktowania.

§. 11.

Paszport wojskowy, paszport podróży za granicę.

1. Każdy stale urlopowany lub rezerwowy otrzyma paszport wojskowy, który dokument służy mu za wykaz swego stosunku wojskowego i tak długo zostaje w jego własnem przechowaniu, dopokąd znajduje się poza czynną służbą w związku stałej armii lub marynarki wojennej.

2. Ten dokument wystawia komenda pułku względnie rezerwy, komenda samodzielnego batalionu albo oddziału, lub komenda zakładu wojskowego, w którego etat przynależy dotyczący.

3. Paszporta wojskowe są drukowane i nie mogą być tak co do formy jak co do treści zmieniane dowolnie; data rękopismem wypełnić się mające, mają być pod odpowiedzialnością wystawiciela wyraźnie, poprawnie i całkowicie wpisywane.

4. Żółnierzowi, ze służby prezencyjnej urlopowanemu, lub bezpośrednio do rezerwy przeniesionemu, wyda się paszport wojskowy przez poddział, lub gdy odchodzi transportem na miejce urlopu, w stacyi powiatu uzupełniającego lub w ostatnim domie transportowym, przy wystąpieniu z należności.

5. Dla niewcielonych rekrutów, których nie pociąga się do służby czynnej wczasie powszechnego wcielenia, przeseła paszport wojskowy kadra uzupełniająca, powołana do ewidencyi pobytu stale urlopowanych i rezerwowych, za pomocą konsygnacyi dotyczącej władzy powiatowej (wyższemu urzędnikowi powiatowemu) na ręce przynależnej do ewidencyi powiatowej komendy uzupełniającej, celem wydania w sposób, przepisany w §. 29. ustępach 7 i 8. Analogicznie postąpi się przy wydawaniu paszportów wojskowych dla tych żołnierzy, którzy wedle § 163. 4 i §. 167 5. instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych przyjęci być mają na powrót do stałej armii lub marynarki wojennej i wchodzą bezpośrednio w stósunek urlopników lub rezerwy.

6. Dla szeregowych, przynależnych domowo za granicą, dokąd bezpośrednio ze służby czynnej zostali urlopowani, wystawia paszporta wojskowe państwowe Ministerstwo wojny, i ważne są w tej mierze postanowienia §. 3. ustępu 3.

7. W wypadku utraty paszportu wojskowego, należy względem otrzymania duplikatu i unieważnienia oryginału postąpić wedle §. 3. ustępu 4.

III. Oddział.

Władze ewidencyjne stale urlopowanych i rezerwowych.

§ 12.

Ewidencya w ogólności.

1. Ewidencya stale urlopowanych i rezerwowych jest dwojaka i tak: ewidencya etatowa i ewidencya pobytu

2. Pierwszą utrzymują wedle przepisów, obowiązujących w tej mierze dla stałej armii i marynarki wojennej, te oddziały i zakłady wojskowe, w których księdze głównej znajdują się stale urlopowani i rezerwowi.

3. Ewidencya pobytu obejmuje wszystkie osoby ze stanu urlopników i rezerwy, bez różnicy szarży i kategoryi służby, i przynależy na władzach i komendach wymienionych w §. 13.

§. 13.

Władze ewidencyi pobytu.

Do przeprowadzenia ewidencyi pobytu stale urlopowanych i rezerwowych są powołani:

a) w królestwach i krajach, Radzie państwa reprezentowanych, władze powiatowe, pod któremi rozumie się starostwa i gminy, zawierzone administracyą polityczną i podwładne bezpośrednio Rządowi krajowemu, zaś w krajach korony węgierskiej, wyżsi urzędnicy powiatowi, ustanowieni dla sprawowania administracyi politycznej, pod którymi rozumie się wszystkich kierowników powiatowych jako to: nadsędziów powiatowych (stolicznych), gdzie tacy nie istnieją: sędziów powiatowych (stolicznych), dullonów, podkapitanów, podsędziów królewskich i inspektorów, lub w takich jurysdykcyach, gdzie nie istnieje poddział powiatowy, szefów jurysdykcyjnych *)

*) Pod tą nazwą rozumie się: we Węgrzech i Kroacyi: pierwszych wicežupanów i kapitanów okręgowych, w Siedmiogrodzie: nadżupanów, nadsędziów królewskich i nadkapitanów, w niektórych saksońskich powiatach (stolicach): sędziów królewskich, dalej w królewskich wolnych i na równi z temi postanowionych miastach i miejscach taksalnych, tudzież w niektórych saksońskich powiatach (stolicach): burmistrzów.

(**Uwaga** ***) do §. 9. instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych).

b) Komendy powiatów uzupełniających stałej armii i marynarki wojennej.

Powyższe władze, urzędnicy i komendy mają obowiązek utrzymywać w ewidencyi stale urlopowanych i rezerwowych, bez różnicy oddziału wojska, szarży i kategoryi służby, wedle zasad §. 14, która czynność przy komendach powiatów uzupełniających stałej armii, załatwianą bywa względem przynależnych do własnego pułku i uwidocznianych we własnym powiecie uzupełniającym, przez kadrę uzupełniającą, zaś względem wszystkich innych, we własnym powiecie uzupełniającym uwidocznianych, przez oficera powiatu uzupełniającego.

Do współdziałania w utrzymaniu ewidencyi są obowiązani:

ze strony politycznej:

c) oprócz innych, w tej instrukcyi w wypadkach specyalnych wymienionych urzędów i organów, przełożeni gmin;

ze strony wojskowej:

d) oddziały i zakłady wojskowe, gdzie istnieją poddziały, przez ostatnie, dalej wedle postanowień organicznych dla wojskowości, przez powołane do tego kadry uzupełniające *) co do stale urlopowanych i rezerwowych znajdujących się we własnym względnie w wspólnym etacie, jednak kadry uzupełniające liniowych pułków piechoty tylko o tyle, o ile dotyczy się takich, którzy z ewidencyą nie przynależą do własnego powiatu uzupełniającego *).

§. 14.

1. Stale urlopowani i rezerwowi mają być bez względu na pobyt, którego wybór tak przy wystąpieniu ze służby prezencyjnej jak podczas urlopu i stosunku rezerwy nie podlega ograniczeniu z przyczyny obowiązku wojskowego, uwidoczniani u tych władz (§. 13, *a* i *b*), w obrębie których są domowo przynależni.

W wątpliwych razach przynależy ewidencya pobytu na odnośnych władzach tego okręgu poborowego, na kontyngens którego odstawiono dotyczącego, ewentualnie na władzach miejsca urodzenia.

---

*) Pod tymi rozumie się także rezerwowe kompanje pionieryi i uzupełniające szwadrony woźby.
Czynności ewidencyjne, przekazane tą instrukcyą kadrom uzupełniającym, mają być załatwiane przy pułkach artyleryi polowej, w czasie pokoju przez komendy pułkowe, w czasie wojny przez komendy bateryi uzupełniających, zaś przy artyleryi fortecznej w obu razach przez komendy batalionów.

**) Stosownie do tego prowadzą kadry uzupełniające pułków liniowych piechoty i pułku strzelców tyrolskich ewidencyę pobytu stale urlopowanych i rezerwowych, znachodzących się w księdze głównej własnego pułku, w sposób dwojaki jako to: względem przynależnych z ewidencyą we własnym powiecie uzupełniającym, wedle ogólnego, dla komend powiatów uzupełniających ustanowionego, zaś względem nieprzynależnych z ewidencyą we własnym powiecie uzupełniającym, według szczególnego sposobu, przepisanego dla kadr uzupełniających.

Ta gmina, która stanowi o przynależności ewidencyjnej zowie się gminą ewidencyjną.

2. Tylko stale osiedleni, jeśli wykażą się względem tego potwierdzeniem przełożonego gminy miejsca osiedlenia, mają być, skoro o to proszą, wzięci do ewidencyi u władz miejsca pobytu stałego.

Obierze stojący w ewidencyi miejsca pobytu, swój pobyt stały za granicą, to należy go przenieść do ewidencyi u władz, oznaczonych w ustępie 1.

3. Przynależni domowo za granicą a urlopowani stale wewnątrz kraju, mają być wzięci do ewidencyi u władz miejsca pobytu stałego, podczas gdy stale urlopowanych, oznaczonych w §. 11. ustępie 6. uwidoczni się tylko w tym oddziale wojska lub zakładzie wojskowym, w którego etat przynależą.

4. Ustanowienie przynależności ewidencyjnej należy do oddziału lub zakładu wojskowego, który wystawia paszport wojskowy; okażą się jednak podczas urlopu lub stosunku rezerwy warunki do zmiany przynależności ewidencyjnej, to orzeknie względem tego przynależna do ewidencyi powiatowa komenda uzupełniająca w porozumieniu z dotyczącą władzą powiatową (wyższym urzędnikiem powiatu).

Nie mogą się porozumieć obiedwie władze w tym lub innym wypadku spólnego orzeczenia lub zgodnie zachować się mającego postępowania w sprawach ewidencyjnych, to należy przedłożyć przedmiot wyższej instancyi (§. 15) do orzeczenia.

IV. Oddział.

Wojskowe stosunki służbowe i osobiste, tudzież jurysdykcya stale urlopowanych i rezerwowych.

§. 15.

Podwładność.

1. Stale urlopowani i rezerwowi podlegają co do wszystkich w ustawach wojskowych uzasadnionych i dla utrzymania ewidencyi potrzebnych ograniczeń, przynależnym władzom ewidencyjnym, w dalszym ciągu analogicznie władzom uzupełniającym jako ewidencyjnym drugiej i trzeciej (Ministeryalnej) instancyi *)

2. Prośby, podania i zażalenia stale urlopowanych i rezerwowych w sprawach służby wojskowej, mają być o ile ich nie wszczyna się przy zgromadzeniach kontrolnych wnoszone w drodze przynależnej politycznej władzy ewidencyjnej do przynależnej ewidencyjnej komendy powiatu uzupełniającego i traktowane przezeń w miarę własnego zakresu działania i istniejących przepisów służbowych.

*) §. 9. instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych.

3. Tak samo mają być rezolucye i rozkazy ze strony oddziałów, zakładów i władz wojskowych, doręczane i udzielane w drodze władz ewidencyjnych.

§. 16.

Przepisy meldunkowe.

1. Stale urlopowani i rezerwowi winni najpóźniej we 14 dni po swem wystąpieniu ze służby czynnej, zaś rekruci, zostający w stósunku urlopowym, najpóźniej we 14 dni po dniu wcielenia, zgłosić się u przełożonego gminy miejsca pobytu.

2. Każdą zmianę miejsca pobytu winien stale urlopowany lub rezerwowy zameldować przed odejściem u przełożonego gminy, o przybyciu zaś na nowe miejsce pobytu, donieść w przeciągu 8 dni przełożonemu gminy tegoż miejsca.

Również należy każdą zmianę pomieszkania w miejscu pobytu, zameldować u przełożonego gminy, najpóźniej we dni 8 po przeprowadzeniu się.

3. Jeżeli stale urlopowany lub rezerwowy podejmuje podróż wewnątrz kraju lub za granicę, winien o rozpoczęciu podróży, skoro takowa wymaga więcej jak 14 dniowej nieobecności, również jak i o powrocie z tejże, donieść przełożonemu gminy.

Gdy przy podjęciu podróży nie można było przewidzieć, że nieobecność potrwa dłużej jak dni 14, to należy w takim razie zrobić doniesienie we 14. dni po wyjeździe.

4. Przy każdem zgłoszeniu podjęcia podróży winien dotyczący wymienić trzecie osoby, przez które w czasie jego nieobecności mogą być odsełane do niego rozkazy (§. 29, ustęp 7, alinea 2).

Jest on jednak odpowiedzialnym za pewność pośredniczącej osoby.

5. Zatrzymuje się stale urlopowany lub rezerwowy podczas podróży w jednem miejscu przez dni 14 lub dłużej, to winien o swojem przybyciu i odjeździe donieść przełożonemu gminy tego miejsca.

6. Osoby, dokładnie znane władzy powiatowej (wyższemu urzędnikowi powiatowemu), które w swoich interesach podejmywać muszą częste lub nagłe podróże, mogą być przez władze powiatowe (wyższych urzędników powiatowych) uwolnieni od takich zgłoszeń (ustęp 3 i 5), jeśli mają w gminie ewidencyjnej swój stały pobyt i starają się o to, aby wszelkie rozkazy były im akuratnie doręczane.

7. Wrazie powołania stale urlopowanego lub rezerwowego do służby czynnej łącznie ćwiczeń w broni, winien tenże zgłosić się przed odejściem u przełożonego gminy miejsca pobytu.

8. Urlopnicy i rezerwowi, bawiący lub podróżujący za granicą, winni przepisane w poprzednich ustępach zgłoszenia poczynić u znajdującej się

w miejscu pobytu c. i k. władzy reprezentacyjnej, inaczej zaś zawiadomić o każdej zmianie pobytu właściwą władzę ewidencyjną wprost lub za pośrednictwem pozostałych w kraju przynależnych, aby możliwe rozkazy dojść ich mogły.

9. Wszelkie doniesienia o przybyciu do miejsca rodzinnego, zmianach pobytu i podróżach, można poczynić ustnie lub pisemnie, a przy każdem zgłoszeniu się musi być przedłożony paszport wojskowy.

10. W dowód, że doniesienie poczyniono, musi być takowe zanotowane przez przełożonego gminy względnie c. i k. władzę reprezentacyjną w paszporcie wojskowym; n. p. „do stałego pobytu,“ „do podróży do N. na 6 tygodni,“ „do ćwiczeń w broni do N.,“ „do czynnej służby.“

11. Zaniechanie przepisanego meldunku ze strony urlopowanych stale i rezerwowych z królestw i krajów, w Radzie państwa reprezentowanych, karanem będzie surowo jako przestępstwo przepisów meldunkowych przez władze powiatowe w zastósowaniu rozporządzenia Ministeryalnego z 2. Kwietnia 1858 r. (Dz. ust. Państw. Nr. 51), utrzymanego w mocy ustawą z 22. Października 1862 (Dz. ust. Państw. Nr. 72), grzywną od 5 do 100 złr. lub aresztem od jednego do czternastu dni, zaś z krajów korony węgierskiej, przez wyższych urzędników powiatowych w myśl istniejących przepisów.

12. Jeżeli stale urlopowany lub rezerwowy domaga się koncesyi lub karty przemysłowej, paszportu domokrążnego, książki wędrownej lub służbowej i t. p., albo uprasza o nadanie mu posady w służbie publicznej, winna władza, do której przynależy prawo decyzyi lub rozdawnictwa, przejrzeć paszport wojskowy, przez proszącego okazać się mający, by się przekonać, czy tenże, względem ostatnich zmian pobytu uczynił zadość swemu obowiązkowi meldunkowemu, a w przeciwnym razie by go pociągnąć do odpowiedzialności i przynaglić go do dopełnienia zaniechanego zgłoszenia.

§. 17.

Podróże.

1. Względem podróżowania stale urlopowanych i rezerwowanych obowiązują przepisy, istniejące w tej mierze dla osób cywilnych, zatem odnośne władze cywilne kompetentne są do udzielania im przyzwoleń podróżnych.

W dokumentach podróży należy uwidocznić charakter wojskowy stale urlopowanych i rezerwowych.

2. Podróże wewnątrz kraju nie podlegają względem ich przeciągu i celu żadnemu ograniczeniu z przyczyny obowiązku wojskowego, przeciwnie zaś podlegają podróże za granicę lub podróże morskie wymienionym w następujących ustępach ograniczeniom.

3. Ażeby stale urlopowani byli w położeniu stawić się do służby w każdym czasie na wezwanie władz wojskowych (§. 10. ustaw wojskowych), można im przed przeniesieniem do rezerwy udzielić paszport do podróży za granicę lub pozwolenie do podróży morskiej (matrykułę) tylko na przeciąg najwięcej sześciu miesięcy, a prócz tego pozwolenie do podróży morskiej (matrykułę) tylko dla austryacko-węgierskich okrętów małej i wielkiej żeglugi nadbrzeżnej (*cabotaggio piccolo e grande*).

4. Wyjęci od tego ograniczenia są tylko jednoroczni ochotnicy, urlopowani stale aż do nastania służby prezencyjnej, dalej kapitanowie i porucznikowie marynarki handlowej, urlopowani po ukończeniu skróconej na rok jeden czynnej służby, ponieważ tymże udzielane być mogą paszporta do podróży za granicę aż do nastania służby prezencyjnej, a względnie pozwolenia do podróży morskiej (matrykuły) na długotrwałą żeglugę, zarówno jak stojącym w rezerwie marynarzom z powołania, na przeciag dwóch lat.

5. Niewcielonym rekrutom mogą być paszporta do podróży za granicę i pozwolenia do podróży morskiej (matrykuły) z ograniczeniem jednak do małej żeglugi nadbrzeżnej, ponad czas powszechnego wcielenia w dotyczącym roku — udzielane tylko za przyzwoleniem tego oddziału lub zakładu wojskowego, w którego etat przynależą, a jeżeli należą do marynarki wojennej, za przyzwoleniem admiralicyi portu w Pola.

6. Stojącym w rezerwie marynarzom z powołania można udzielać pozwolenia do podróży morskiej (matrykuły) na długotrwałą żeglugę aż do czasu najbliższego peryodycznego ćwiczenia w broni ich kursu rocznego, zatem na przeciąg najwięcej dwóch lat, zaś wszystkim innym osobom rezerwy, paszporta podróży za granicę tylko do najbliższego zgromadzenia kontrolowego lub peryodycznego ćwiczenia w broni, a więc najdłużej na przeciąg jednego roku, ponad ten czas jednak wtedy tylko, jeżeli dotyczący otrzymał ze strony kompetentnej władzy wojskowej (§. 32, ustęp 11; § 33, ustęp 8) zwolnienie od udziału w zebraniu kontrolnem lub peryodycznem ćwiczeniu w broni.

7. Obdzieleni paszportami podróży za granicę lub pozwoleniami do podróży morskiej (matrykułami) obowiązani są wprawdzie i podczas trwania podróży do bezzwłocznego usłuchania nakazu, powołującego ich do czynnej służby, należy wszelako przy powoływaniach w czasie pokoju, mieć wzgląd na stale urlopowanych tej kategoryi, o ile tego dozwala interes wojskowy.

8. Doręczenie paszportów podróży bawiącym za granicą stale urlopowanym i rezerwowanym, ma być uskutecznione tylko w drodze dotyczących c. i k. władz reprezentacyjnych.

9. Podróżujący za granicę stale urlopowany lub rezerwowy, nie może być umieszczony jako towarzysz w paszporcie innego, lecz musi być zaopatrzony we własny, na jego osobę opiewający dokument podróży.

10. Jeżeli zarządzono mobilizacyę armii (marynarki wojennej) lub jednej części tejże, na tedy nie wolno udzielać stale urlopowanym lub rezerwowym paszporta do podróży morskiej (matrykuły), owszem należy zaopatrzonego w taki dokument podróżny żołnierza odprawić z granicy państwa, a względnie nie dozwolić mu wsięścia na okręt. Zajdzie wcześniej potrzeba takiego ograniczenia, to wyda odnośne polecenie instancya ministeryalna.

§. 18.

Wykonywanie wolnych i koncesyonowanych przemysłowości i zawodu życia w ogólności

1. Stale urlopowani i rezerwowi podlegają powszechnym przepisom przemysłowym i nie potrzebują do wykonywania wolnych lub koncesyonowanych przemysłowości pozwolenia władzy wojskowej, również jak w ogóle w wykonywaniu swego zawodu życia, z przyczyny obowiązku wojskowego tylko tym ograniczeniom podpadają, które są uzasadnione w ustawach wojskowych i potrzebne dla utrzymania ewidencyi.

2. Wykonywanie przemysłowości lub inszego zawodu życia nie uwalnia wcale od powołania do czynnej służby, podobnież jak wynikające ztąd jakkolwiek usposobione powinności nie mogą uwłaczać pod którymkolwiek pozorem wypełnieniu obowiązku wojskowego.

§. 19.

Ożenienie.

1. Poza czas czynnej służby podlegają stale urlopowani i rezerwowi, skoro przekroczyli trzecią klasę popisową, co do ożenienia się powszechnym ustawom i przepisom, wszelako z zachowaniem obowiązku służenia w stałej armii (marynarce wojennej) i landwerze.

2. Urlopnik lub rezerwowy, który trzeciej klasy wieku nie przekroczył, potrzebuje do swego ożenienia pozwolenia władzy wojskowej.

Prośby o dozwolenie małżeństwa mają być wnoszone — zupełnie instruowane — u tej władzy politycznej (wyższego urzędnika powiatowego), do której przynależy dotyczący z ewidencyą.

3. O zawartem małżeństwie należy donieść przy najbliższem zgromadzeniu kontrolnem ustnie za przedłożeniem metryki ślubnej lub wierzytelnego odpisu tejże, a oficer odbywający zebranie kontrolne, wciągnie zgłoszenie do paszportu wojskowego na odpowiedniem miejscu *).

§. 20.

Sądownictwo.

1. Stale urlopowani podczas urlopu, jak też rezerwiści niebędący w czynnej służbie, podlegają we wszystkich swych stósunkach obywatelskich, tudzież sprawach karnych i policyjnych, sądom i władzom cywilnym.

*) Przypisy do notatek osobowych i t. d.

2. Przynależność sądów cywilnych względem stale urlopowanych i stojących poza czynną służbą rezerwistów, zaczyna się z wystąpieniem z erayalnego zaopatrzenia.

3. Sądy cywilne mają o każdem śledztwie zarządzonem przeciw stale urlopowanemu lub rezerwiście, bez różnicy, czy takowe przeprowadza się z pozostawieniem na wolnej stopie lub pod aresztem, jako też o treści prawomocnego orzeczenia karnego, dalej — w razie zasądzenia na karę osobistą — o wyznaczonem dla zasądzonego miejscu karnem, zawiadomić przynależną do ewidencyi powiatową komendę, uzupełniającą w drodze dotyczącej władzy powiatowej (wyższego urzędnika powiatowego), dla powiadomienia ewidencyi etatowej (§. 12, ustęp 2) celem przepisanego protokółowania orzeczenia karnego, a po ukończonem śledztwie udzielać także na żądanie akta śledcze do przejrzenia władzy wojskowej *).

4. Również należy wszystkie kary, nałożone przez polityczne władze powiatowe (wyższych urzędników powiatowych) na stale urlopowanych i rezerwowych, oznajmiać przez przynależne władze ewidencyjne dotyczącej ewidencyi etatowej dla wciągnienia w protokół karny.

W tym samym celu mają być także kary osobiste, nałożone na stale urlopowanych i rezerwowanych w drodze dyscyplinarnej przez ich przełożonych wojskowych, oznajmiane dotyczącej ewidencyi etatowej za pośrednictwem przynależnej do ewidencyi powiatowej komendy uzupełniającej

5. O ileby takie urzędowania (ustęp 3 i 4) pociągały za sobą ograniczenie rozporządzalności żołnierza do czynnej służby na czas 4 tygodni, należy poczynić także odpowiednią notatkę w protokóle ewidencyjnym.

6. Stale urlopowani i rezerwowi, którzy przez swych przełożonych wojskowych zasądzeni będą w drodze dyscyplinarnej na karę osobistą, mają być w miejscach, w których nie znachodzą się areszta wojskowe, przyjmowani od sądów cywilnych dla odsiedzenia kary w ich lokalnościach więziennych, w miarę wolnego miejsca, za następnem wynagrodzeniem kosztów wykonania kary.

Tylko komendy powiatów uzupełniających są powołane zapraszać sądy cywilne do wykonania orzeczenia karnego Takiemu zaproszeniu uczyni się zadość wtedy tylko, jeżeli takowe zawiera jednocześnie potwierdzenie o wykonalności orzeczenia dyscyplinarnego, t. j. o prawności zapadłego wyroku na podstawie istniejącego przepisu o karach dyscyplinarnych.

Sąd, zaproszony do wykonania kary dyscyplinarnej, odniesie się względem zwrotu kosztów do tej komendy powiatu uzupełniającego, od której

---

*) Postanowienia ustępu 3 mają zastósowanie także do niewcielonych rekrutów; należy atoli orzeczenia karne wtedy tylko protokółować, jeżeli kara osobista trwa ponad czas wcielenia.

wyszło zaproszenie. Wydanie zwrócić się mających kosztów wykonania kary nastąpi z kasy komendy rezerwowej na podstawie kwitów dotyczących sądów cywilnych, widowanych przez komendy powiatów uzupełniających.

7. Stale urlopowani, tudzież rezerwowi nieznajdujący się w czynnej służbie, wstępują pod sądownictwo wojskowe z dniem doręczenia nakazu powoławczego lub prawnego ogłoszenia tegoż, lub gdy powołanie opiewa na pewien dzień, z dniem powołania, gdy zaś prezentowanie w razie §. 29, ustępu 14, aliney 2, wcześniej ma miejsce, z dniem prezentowania.

V. Oddział.

Postępowanie przy uwidocznieniu stale urlopowanych i rezerwowych.

§. 21.

Sposoby i objęcia ewidencyi.

1. Ewidencyę pobytu stale urlopowanych i rezerwowych prowadzi się przy poddziałach wojsk i zakładach wojskowych w kartach głównej księgi osobowej, ograniczając się do zanotowania tej powiatowej komendy uzupełniającej, do której należy uwidocznianie stale urlopowanego lub rezerwowego.

2. Przy kadrach uzupełniających (§. 13, d) prowadzi się ewidencyę pobytu na mocy postanowień organicznych dla wojskowości, poddziałami, za pomocą protokółu ewidencyjnego, zaś dla każdej grupy ewidencyjnej, za pomocą rejestru imiennego, ułożonego porządkiem lat asenterunkowych, a w każdym roczniku w porządku alfabetycznym. Przy uzupełniających kadrach pułku liniowej piechoty i pułków strzelców tyrolskich, obejmuje ewidencya pobytu tylko tych stale urlopowanych i rezerwowanych etatu pułku, którzy nie przynależą z ewidencyą do własnego powiatu uzupełniającego.

3. Komendy powiatów uzupełniających (§. 13, b) prowadzą względem przynależnych z ewidencyą urlopników i rezerwistów (§. 13, alinea 2, §. 14) protokół ewidencyjny porządkiem lat asenterowanych, zatem w 11 zeszytach z 12 zeszytem dla „dłużej służących.“

Rejestr imienny alfabetyczny obejmuje wszystkie 12 zeszyty i układa się oddziałami wojska.

Analogicznie mają postępować uzupełniające kadry pułków liniowej piechoty i pułku strzelców tyrolskich względem tych urlopników i rezerwistów, którzy należą do etatu pułku własnego i do ewidencyi we własnym powiecie uzupełniającym (§. 13, alinea 2, §. 14), tylko że rejestr imienny alfabetyczny należy układać poddziałami.

Podział ewidencyi na grupy ewidencyjne, jaki istnieje względem stale urlopowanych i rezerwowych własnego etatu, przynależnych z ewidencyą do innych powiatów uzupełniających, niema jednak miejsca.

Dla ułatwienia w wyszukaniu nazwiska w ewidencyjnych protokółach uzupełniających kadr pułków liniowej piechoty i pułku strzelców tyrolskich, ma być założony u nich główny rejestr alfabetyczny.

4. Władze powiatowe (wyżsi urzędnicy powiatowi) mają względem urlopników i rezerwistów przynależnych do ewidencyi w ich obrębie, prowadzić protokół ewidencyjny według wzoru **A.** porządkiem przyrostu, bez podziału na lata asenterunkowe, a oprócz tego rejestr imienny alfabetyczny wedle wzoru **B.** Wzór **A.** Wzór **B.**

5. Przełożeni gmin są obowiązani utrzymywać w uwidocznieniu stale urlopowanych i rezerwistów, w dotyczącej gminie przebywających, bez względu na tychże przynależność ewidencyjną, do czego służą następujące sposoby:

a) księga meldunkowa wedle wzoru **C.** prowadzić się mająca, dalej — gdzie potrzeba — Wzór **C.**

b) rejestr imienny alfabetyczny wedle wzoru **D.** Wzór **D.**

Wpisywanie do księgi meldunkowej ma się odbywać w przytomności meldującego się albo bezpośrednio po nadejściu doniesienia pisemnego.

W rubryce 13 księgi meldunkowej ma być przy każdem zgłoszeniu się do pobytu, zanotowane mieszkanie stale urlopowanego lub rezerwowego, tudzież należy tamże uwidocznić charakter, nazwisko i mieszkanie tej osoby, która w dotyczących razach pośredniczy przy doręczaniu nieobecnemu możliwych rozkazów.

W gminach, administracyą polityczną zawierzonych, Rządowi krajowemu bezpośrednio podległych, zaś w krajach korony węgierskiej, w wolnych miastach królewskich i postawionych na równi z temi miastach i miejscach taksalnych, wpisywują się do księgi meldunkowej tylko zgłoszenia nieprzynależnych do ewidencyi, podczas gdy zgłoszenia przynależnych do ewidencyi zaraz do własnego protokółu ewidencyjnego (wzór **A**) wciągać należy.

Nadto prowadzą przełożeni gmin względem tych, którzy z gminy ewidencyjnej przynależą do ewidencyi dotyczącego powiatu, wykaz ewidencyjny wedle wzoru **E**, przez władze powiatowe (wyższych urzędników powiatowych) im udzielić się mający, który o ile sprostowania nie mogą być przez gminy same załatwiane, rocznie przy sposobności zgromadzeń kontrolnych według własnych zapisów i ułożonej gminami listy odczytawczej komendy powiatu uzupełniającego (§. 32, ustęp 16) sprostować, lub w razie potrzeby na nowo sporządzić należy. Wzór **E.**

5. O ile rozciągłość ewidencyi przy wojsku, władzach i gminach, nie jest już powyższemi postanowieniami ustaloną, ukazuje się takowa z rubryk dotyczących wzorów.

§. 22.

Przyrost do ewidencyi.

1. Niewcieleni rekruci, którzy z chwilą powszechnego wcielenia przechodzą w stósunek stale urlopowanych, mają być u kadry ewidencyjnej i władz przynależnych wciągani do protokółu ewidencyjnego na podstawie paszportu wojskowego, z którego potrzebne data powziąść należy.

2. Przyrost do ewidencyi urlopowanych stale ze służby czynnej, następuje przy poddziałach, kadrze uzupełniającej i komendzie powiatu uzupełniającego na podstawie konsygnacyi urlopowań, zaś względem przechodzących bezpośrednio z czynnej służby do rezerwy (§. 9, ustęp 3), na podstawie konsygnacyi przeniesień do rezerwy.

3. Sporządzenie tych dokumentów w dwóch pariach, należy w dotyczących wypadkach do poddziału, zaś ostateczne wygotowanie tychże do komendy, urlopowanie uskuteczniającej, która konsygnacyę urlopowań lub przeniesień do rezerwy, dla miesięcznego wykazu etatowych zmian poddziału przeznaczoną i odpowiednio podzieloną, przeseła przynależnej do ewidencyi powiatowej komendzie uzupełniającej.

4. Ostatnia wpisuje żołnierza z uwzględnieniem dat, w dokumencie zawartych i dla protokólu potrzebnych, do protokółu ewidencyjnego w zeszycie dotyczącego roku asenterunkowego i odseła konsygnacyę urlopowania lub przeniesienia do rezerwy, ewentualnie w drodze kadry uzupełniającej dla analogicznego użytku, do oddziału wojska lub zakładu wojskowego, który załącza ją do wykazu etatowych zmian odnośnego miesiąca.

5. U władz powiatowych (wyższych urzędnikach powiatowych) następuje przyrost, wyjąwszy wypadki, w ustępie 1. wspomnione, na podstawie wnoszonych wykazów zmian (§. 23).

6. Przy wciąganiu do protokółu ewidencyjnego, należy wpisać dotyczącego oraz do rejestru imiennego, zaś u uzupełniających kadr pułków liniowej piechoty i pułku strzelców tyrolskich, także do rejestru głównego.

7. Jeżeli urlopnik lub rezerwowy, którego konsygnacya urlopowania lub przeniesienia do rezerwy nadeszła do komendy powiatu uzupełniającego, nie zgłosił się w przepisanym terminie 14-dniowym u przełożonego gminy miejsca pobytu, o czem z wykazów zmian przekonać się można, to należy go na rekwizycyę komendy powiatu uzupełniającego wyśledzić przez przynależną do ewidencyi władzę powiatową (wyższego urzędnika powiatowego),

która go na podstawie dat, od komendy powiatu uzupełniającego otrzymanych, wciąga zaraz do własnej ewidencyi, i ukarać wedle §. 16. ustępu 11.

§. 23.

Wykazy zmian.

1. Na zgłoszenia urlopników i rezerwowych poczynione wedle §. 16, prowadzą przełożeni gmin, względnie c. i k. władze reprezentacyjne za granicą, miesięczne wykazy zmian wedle wzoru **F.** Wzór **F.**

2. Te wykazy zmian mają być z 1 szym każdego miesiąca na nowo zakładane i należy w nich każde z przepisanych w wspomnionym paragrafie zgłoszeń, z wyjątkiem z mian mieszkania w miejscu pobytu, bez różnicy przynależności ewidencyjnej dotyczących, zapisywać w tej formie, jaka po części przepisaną jest dla notowania zgłoszeń w paszporcie wojskowym (§. 16, ustęp. 10), a po części ze wzoru **F.** ukazuje się.

3. Te wciągnienia należy tak jak wpisywania w księgę meldunkową uskuteczniać w przytomności meldującego się, w razie zaś pisemnego zgłoszenia, bezpośrednio po nadejściu tegoż i przy bezwłocznym zwrocie paszportu wojskowego.

4. Z ostatnim każdego miesiąca należy zamykać te wykazy i przesełać władzy powiatowej (wyższemu urzędnikowi powiatowemu) obrębu, zaś ze strony c. i k. władz reprezentacyjnych w drodze c. i k. Ministerstwa spraw zewnętrznych państwowemu Ministerstwu wojny.

Pisemne zgłoszenia należy załączyć do wykazu zmian, który i wtedy przesełać mają gminy, gdy nie zaszły żadne zgłoszenia.

5. Władze powiatowe (wyżsi urzędnicy powiatowi) przenoszą zgłoszenia przynależnych do ewidencyi, do protokółu ewidencyjnego i odsełają wszystkie od gmin własnego powiatu wniesione i uzbierane wykazy zmian, najdalej do 5 następnego miesiąca do powiatowej komendy uzupełniającej w obrębie urzędowym położonej.

6. Postępowanie, ze strony komend powiatów uzupełniających zachować się mające, jest następujące:

a) wszystkie w wnoszonych wykazach zmian zawarte zgłoszenia przynależnych z ewidencyą we własnym obrębie, mają być natychmiast przeniesione do protokółu ewidencyjnego;

b) Z zgłoszeń przynależnych do ewidencyi, poczynionych po za przynależnym powiatem ewidencyjnym, sporządzają komendy powiatów uzupełniających ogólne wykazy powiatami i przesełają ostatnie dotyczącym władzom powiatowym (wyższym urzędnikom powiatowym) do protokółowania.

c) Z zgłoszeń nieprzynależnych do ewidencyi we własnym obrębie, zestawiają komendy powiatów uzupełniających ogólne wykazy wedle powiatów uzupełniających i przesełają je komendom dotyczących powiatów uzupełniających, które znów udzielają z nich wyciągi przynależnym do ewidencyi władzom powiatowym (wyższym urzędnikom powiatowym) do odpowiedniego traktowania, zaś wykazy zmian przechowują w fascykułach.

7. Analogicznie postępuje się z wykazami zmian, które otrzymują komendy powiatów uzupełniających od c. i k. władz reprezentacyjnych za granicą.

8. Okaże się z wykazów zmian, że stale urlopowany lub rezerwowy zaniechał które z przepisanych w §. 16. zgłoszeń, lub nie wniósł je w ustanowionym terminie, to należy przeciw niemu ze strony przynależnej do ewidencyi władzy powiatowej (wyższego urzędnika powiatowego) postąpić wedle §. 16, ustępu 11.

Za środek dowodu przeciwnego co do zaniechań i opóźnień, z wykazów zmian wynikających, służy przedewszystkiem paszport wojskowy.

9. Przełożeni gmin są za należyte sporządzenie wykazów zmian tak dalece odpowiedzialni, iż w razie bezskutecznie wytkniętych nieregularności załatwiać można sporządzanie wykazów zmian i prowadzenie księgi meldunkowej przez organa, ustanowione ze strony władzy powiatowej (wyższego urzędnika powiatowego), przyczem koszta ztąd urosłe ponosić mają gminy, zaś w krajach węgierskiej korony przełożeni gmin.

§. 24.

Zmiany przynależności ewidencyjnej.

1. Zmiana gminy ewidencyjnej w pośrodku jednego i tego samego powiatu politycznego na podstawie przepisanego w §. 14. ustępie 2. potwierdzenia przez stale urlopowanego lub rezerwowego okazać się mającego, pociąga za sobą odpowiednie sprostowanie rubryk 6. i 5. protokółów ewidencyjnych (Wzór **A**)

2. Życzy sobie stale urlopowany lub rezerwowy, osiadły trwale po za powiatem do ewidencyi przynależnym, przeniesienia przynależności ewidencyjnej do miejsca pobytu, bądź ze względu na postanowienie §. 16. ustępu 6. bądź z innych powodów, to powinien swoją w przepisany w §. 14. ustępie 2. dowód zaopatrzoną prośbę wnieść do władzy powiatowej (wyższego urzędnika powiatowego) miejsca pobytu.

Władza pobytu przeseła prośbę z własną opinią przynależnej do ewidencyi władzy powiatowej (wyższemu urzędnikowi powiatowemu) do orzeczenia w porozumieniu z komendą powiatu uzupełniającego (§. 14, ustęp. 4).

3. Przy przechodzie stale urłopowanego lub rezerwowego do przynależności ewidencyjnej innego powiatu politycznego w tym samym powiecie uzupełniającym, należy nowej władzy przynależnej przesłać wyciąg z protokółu ewidencyjnego (wzór **A**) za jednoczesnem wykreśleniem dotyczącego w tymże protokóle i w rejestrze imiennym (wzór **B**), zaś komenda powiatu uzupełniającego sprostuje odpowiednio rubryki 6. i 7. swego protokółu ewidencyjnego.

4. Jeżeli nowo przynależny powiat ewidencyjny położony jest w innym powiecie uzupełniającym, to zachowuje władza powiatowa (wyższy urzędnik powiatowy) przepisane w ustępie 3 postępowanie, zaś komenda powiatu uzupełniającego udziela również wyciąg z protokółu ewidencyjnego przynależnej komendzie powiatu uzupełniającego a nadto zawiadamia o nowym powiecie uzupełniającym za jednoczesnem wykreśleniem dotyczącego w protokóle ewidencyjnym i rejestrze imiennym kadrę uzupełniającą tego oddziału lub zakładu wojskowego, w którego etat przynależy urlopnik lub rezerwowy. Dotyczącemu poddziałowi oznajmia się zaraz nowy powiat uzupełniający dla odpowiedniego sprostowania notatki w karcie głównej księgi osobowej.

5. Dotycze przeniesienie przynależności ewidencyjnej stale urlopowanego lub rezerwowego pułków piechoty liniowej lub pułku strzelców tyrolskich, przynależnego dotąd z ewidencyą we własnym powiecie uzupełniającym, z tego do innego powiatu uzupełniającego, to należy go oprócz tego przenieść w głównym rejestrze z ewidencyi komendy powiatu uzupełniającego, do ewidencyi dotyczącej grupy ewidencyjnej i wciągnąć do tejże protokółu ewidencyjnego i rejestru imiennego.

6. Przechodzi zaś stale urlopowany lub rezerwowy pułku piechoty liniowej lub strzelców tyrolskich z przynależności ewidencyjnej jednego powiatu uzupełniającego do owej swego własnego, to należy — oprócz postępowania wedle ustępu 4 zachawać się mającego — wykreślić go w protokóle ewidencyjnym i rejestrze imiennym i przenieść w głównym rejestrze z ewidencyi grupy do ewidencyi komendy powiatu uzupełniającego.

7. Gdy przynależny wedle miejsca pobytu, obierze swój stały pobyt za granicą (§. 14, ustęp 2), lub gdy warunki tej przynależności ewidencyjnej w ogóle nie mogą być więcej dowiedzione, winna władza powiatowa (wyższy urzędnik powiatowy) zarządzić przeniesienie przynależności ewidencyjnej do gminy swojskiej lub poborowej, albo do miejsca urodzenia, i przytem zachować przepisane w powyższych ustępach postępowanie.

8. Każdą zmianę przynależności ewidencyjnej lub tylko gminy ewidencyjnej należy uwidocznić w paszporcie wojskowym w rubryce: „Przypiski co

do zmian pobytu i odnośnych zgłoszeń“ i przedsięwziąść także odpowiednie sprostowania dat na 1. stronicy paszportu.

To uwidocznienie i sprostowanie ma uskuteczniać władza powiatowa (wyższy urzędnik powiatowy) miejsca pobytu dotyczącego za bezzwłocznym zwrotem paszportu i nie wolno tę czynność dla ważności tych dat pod względem dokładnej ewidencyi, pozostawić przełożonym gminnym.

§. 25.

Postępowanie przy transferowaniach.

1. Jeżeli stale urlopowany lub rezerwowy zostanie transferowanym z jednego poddziału do innego tego samego korpusu wojskowego, winna kadra uzupełniająca przenieść dotyczącego na podstawie odnośnego rozkazu z ewidencyi jednego do ewidencyi drugiego poddziału albo też grupy, i sprostować rejestr imienny, względnie rejestr główny i odnośną rubrykę protokółu ewidencyjnego.

2. Przy transferowaniach z jednego oddziału do drugiego winna kadra uzupełniającego za jednoczesnem wykreśleniem dotyczącego w protokóle ewidencyjnym i rejestrze, przesłać wyciąg z protokółu, i tak w tym jako też w wypadku transferowania z jednego zakładu wojskowego do drugiego, oznajmić zmienioną przynależność etatową z wymienieniem nowego numeru karty księgi głównej, przynależnej do ewidencyi powiatowej komendzie uzupełniającej, która znów zawiadomi o tem dotyczącą władzę powiatową (wyższego urzędnika powiatowego) celem sprostowania protokółu ewidencyjnego i rejestru.

3. Każde transferowanie w dotyczących razach należy z domieszczeniem nowego numeru karty księgi głównej, wpisać do rubryki paszportu wojskowego: „Przypiski do notatek osobowych i t. d.“ i sprostować odpowiednio zewnętrzną kartę paszportu wojskowego.

Gdy się rozchodzi o transferowanie do innego oddziału lub zakładu wojskowego, ma to wpisanie i sprostowanie przedsięwziąść zaraz powiatowa komenda uzupełniająca miejsca pobytu, w którym celu zasięgnąć należy paszportu wojskowego, bezzwłocznie znów zwrócić się mającego.

Gdy jednak tycze się tylko transferowania wewnątrz tego samego korpusu wojskowego, ma to wpisanie i sprostowanie uskutecznione być dopiero przy najbliższem zebraniu kontrolnem lub peryodycznem ćwiczeniu w broni przez oficera, kontrolę odbywającego, względnie przez dotyczącego komendanta, aż do którego czasu prowadzić należy odpowiednią notatę.

§. 26.

Postępowanie przy przejściu ze stanu żołdowników do stanu pobierających gażę w rezerwie.

1. Przy przejściu stale urlopowanego lub rezerwowego do stanu pobierających gażę w rezerwie, ma być dekret wydany w drodze władz ewiden

cyjnych za zasięgnieniem i odesłaniem paszportu wojskowego napowrót do oddziału wojska lub zakładu wojskowego (§. 27, ustęp 6).

2. Komenda powiatu uzupełniającego sprostuje przytem akta ewidencyjne i notuje zwrot paszportu wojskowego tak w tym jak w innych wypadkach w odpowiedniej rubryce protokółu ewidencyjnego.

Kadra uzupełniająca sprostuje akta ewidencyjne na podstawie odnośnego rozkazu.

Władze powiatowe (wyżsi urzędnicy powiatowi) zaś mają stale urlopowanych lub rezerwowych, przeniesionych do kategoryi pobierających gażę w rezerwie, wykreślić zupełnie w aktach ewidencyjnych.

3. Jeżeli z przepisaniem do stanu pobierających gażę w rezerwie, połączone jest transferowanie, ewentualnie zmiana przynależności ewidencyjnej, należy zachować oraz przypisane w tej mierze w §§. 24 i 25 postępowanie.

§. 27.

Ubytek z ewidencyi w ogólności.

1. Stale urlopowani i rezerwowi odpadają z ewidencyi:

a) we wszystkich wypadkach wyjścia z ewidencyi etatu z wyjątkiem transferowań, względem których reguluje §. 25 postępowanie ewidencyjne, a oprócz tego

b) przez wstąpienie do służby czynnej (§. 29).

2. W wypadkach do 1. *a*) następuje wykreślenie dotyczącego w protokóle ewidencyjnym i rejestrze kadry uzupełniającej na podstawie odnośnego rozkazu.

3. Jeżeli z wyjściem z ewidencyi etatu nie jest połączone wydanie dokumentu wyłączenia, następuje — z wyłączeniem wypadków ustępu 4 — także u przynależnych władz ewidencyjnych wykreślenie w protokóle ewidencyjnym i rejestrze na podstawie odnośnego rozkazu przez kadrę uzupełniającą, względnie dotyczący zakład wojskowy, komendzie powiatu uzupełniającego a przez ostatnią władzy powiatowej (wyższemu urzędnikowi powiatowemu) udzielić się mającego.

4. Umrze stale urlopowany lub rezerwowy, to winien przełożony gminy zasięgnąć tegoż metryki śmierci i paszportu wojskowego i przedłożyć władzy powiatowej (wyższemu urzędnikowi powiatowemu).

Nie przynależał umarły tamże do ewidencyi, to przeszle te dokumenta władza powiatowa (wyższy urzędnik powiatowy) politycznej władzy ewidencyjnej.

Polityczna władza ewidencyjna wykreśli dotyczącego w protokóle i rejestrze i odeszle dokumenta przynależnej powiatowej komendzie uzupełniającej.

Komenda powiatu uzupełniającego sprostuje podobnie swe akta ewidencyjne i odeszle dokumenta temu oddziałowi lub zakładowi wojskowemu, w którego etat dotyczący przynależy.

5. Jeżeli z wyjściem z ewidencyi etatowej połączone jest wydanie dokumentu wyłączenia, które wedle §. 165: 2 instrukcyi do ustaw wojskowych, następuje w drodze przynależnych władz ewidencyjnych, to należy wykreślić dotyczącego w protokółach i rejestrach tychże władz na podstawie przybyłego dokomentu wyłączenia, zaś paszport wojskowy przez przełożonego gminy miejsca pobytu zasięgnąć się mający, odesłać napowrót wedle ustępu 4.

6. Paszporta wojskowe wszystkich, wedle ustępu 1, *a*) odpadłych z ewidencyi, łącznie tych wedle §. 28, należy poddać utłuczeniu.

§. 28.

Ubytek przez przeniesienie do landwery.

1. Względem szeregowych, którzy wedle §. 153 instrukcyi do ustaw wojskowych przeniesieni być mają do landwery z dniem 31. Grudnia każdego roku, przesełają oddziały i zakłady wojskowe dokumenta transferacyjne, zebrane za pomocą konsygnacyi nominalnych, w drodze komisyi administracyjnej, powołanej do prowadzenia osobowej księgi głównej, najdalej do 20. Listopada tym powiatowym komendom uzupełniającym, w obrębie których mają dotyczący przynależność domową.

2. Komendy powiatów uzupełniających mają przybyłe dokumenta transferacyjne — podzielone wedle położonych we własnym obrębie powiatów ewidencyjnych landwery, zaś w krajach węgierskiej korony wedle powiatów batalionowych landwery — doręczać również za pomocą konsygnacyi nominalnych dotyczącym przynależnym ewidencyom landwery, względnie komendom batalionowym landwery najpóźniej do 10. Grudnia tego samego roku, ażeby przyjęcie do etatu tamże, podobnież jak wydzielenie z wojska, niezawodnie z dniem 31. Grudnia przeprowadzone być mogło.

3. Celem uzupełnienia kart księgi głównej, do klasy ubytków złożyć się mających, winne przynależne domowo komendy powiatów uzupełniających oznajmić po koniec Grudnia dotyczącym oddziałom wojsk i zakładom wojskowym, do którego bióra ewidencyjnego, względnie do którego batalionu landwery przydzielono transferowanych.

4. Ubycie z ewidencyi transferowanych do landwery następuje wedle §. 27, ustępów 2 i 3

5. Paszporta wojskowe, od transferowanych przez sierżanta powiatowego landwery, zaś w krajach węgierskiej korony, przez oficera ewidencyjnego przy sposobności wydawania paszportów landwerzyckich ściągnąć się mające,

odeszlą biόra ewidencyjne landwery, względnie komendy batalionowe landwery, w drodze przynależnej do ewidencyi władzy powiatowej (wyższego urzędnika powiatowego) wedle §. 27, ustępu 4 przez przynależną powiatową komendę uzupełniającą napowrót do oddziału wojska lub zakładu wojskowego celem potłuczenia (§. 27, ustęp 6).

§. 29.

Ubytek przez wstąpienie do czynnej służby.

1. Wstąpienie do czynnej służby następuje albo dobrowolnie albo na powołanie.

2. Stale urlopani lub rezerwiści, życzący sobie w celu kontynuacyi czynnej służby przyjęcia do stanu prezencyjnego, wniesą odnośną prośbę w przepisanej w §. 15, ustępie 2 drodze do tego oddziału wojska lub zakładu wojskowego, w którego etat przynależą, który wyda orzeczenie wedle zasad §. 154 instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych i § 125*) przepisu o należytościach c. k. armii i powiadomi proszących o orzeczeniu wedle §. 15, ustępu 3.

3. Zezwoli się na przyjęcie do stanu prezencyjnego, to należy przy prezentowaniu wedle §. 51, aliney 3**) przepisu o należytościach c. k. armii zachować przepisane w ustępach 16 i 25 tej instrukcyi postępowanie, dotyczący zaś jest obowiązany, gdy nie zajdą inne okoliczności, pozwalające na jego ponowne przedwczesne urlopowanie, służyć czynnie aż do czasu najbliższej przemiany urlopników.

4. Jednoroczni ochotnicy, urlopowani z odroczeniem rozpoczęcia służby, winni wedle §. 139 instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych w czasie, kiedy nastąpić musi rozpoczęcie służby prezencyjnej, zgłosić się w komendzie tego oddziału wojska lub zakładu wojskowego, przy którym pełnić mają służbę prezencyjną.

Jeżeli miejsce garnizonu nie jest oraz siedzibą komendy powiatu uzupełniającego, to ma prezentowanie jednorocznego ochotnika odbyć się wprawdzie przez dotyczący oddział lub zakład wojskowy, należy jednak względem wykreślenia ochotnika z ewidencyi stale urlopowanych, zachować przepisane w ustępię 25 postępowanie.

---

*) §. 125. alinea 3, przepisu o należytościach c. k. armii opiewa: Tak samo nie mają urlopnicy i rezerwiści żadnego prawa do dobrowolnego wstąpienia w stan służby prezencyjnej, przeciwnie przysłuża komendantowi dotyczącego oddziału wojska lub zakładu wojskowego prawo, dozwolić przyjęcia do służby prezencyjnej takich dobrowolnie wstępujących urlopników i rezerwistów w tym wypadku, jeźli są zupełnie zdatni do służby wojennej, jeźli istnieje w czasie ich wstąpienia do oddziału wojska lub zakładu wojskowego, w którego etat przyuależą, ubytek w komplecie przepisanym i jeżeli przez ich wstąpienie przybędzie szczególna dla służby korzyść.

**) §. 51, alinea 3 przepisu o należytościach c. k. armii opiewa: Dobrowolnie, t. j. na swą prośbę z przyzwoleniem swyoh przynależnych komend (§. 125) wstępujący urlopnicy i rezerwiści mogą być tylko przy oddziale lub zakładzie wojskowym prezentowani i wchodzą w należność z dniem prezentowania. Wyjątek z tego prawidła mogą dozwolić dotyczące komendy tylko przy wielkich odległościach — w wypadkach na szczególne uwzględnienie zasługujących.

5. Powoływanie stale urlopowanych i rezerwowych zarządzone w myśl §. 10 ustaw wojskowych w miarę stosunków etatowych lub na osobne wyższe postanowienie, następuje na żądanie oddziałów wojsk i zakładów wojskowych, w nagłych wypadkach na żądanie kadr uzupełniających, a w każdym razie przez przynależną do ewidencyi powiatową komendę uzupełniającą w drodze dotyczącej władzy powiatowej (wyższego urzędnika powiatowego).

Powoływanie urlopników i rezerwistów massami, następuje na postanowienie państwowego Ministerstwa wojny bezpośrednio przez władze ewidencyjne, bez poprzedniego wezwania ze strony oddziałów i zakładów wojskowych i bez wystawienia kart powoławczych (ustęp 6).

6. Względem powołać się mających wedle ustępu 5. aliney 1, sporządzają oddziały i zakłady wojskowe, względnie kadry uzupełniające konsygnacye powoławcze wedle powiatów uzupełniających i przesełają takowe dotyczącym powiatowym komendom uzupełniającym, które wystawiają z nich dla każdego żołnierza z osobna karty powoławcze i odsełają je natychmiast przy jednoczesnem zanotowaniu powołania w protokóle ewidencyjnym, przynależnej do ewidencyi władzy powiatowej (wyższemu urzędnikowi powiatowemu) za recepisem, w którym uwidocznioną być ma ilość kart powoławczych.

7. Ta sprawdza zgodność dat, zawartych w kartach powoławczych z datami własnego protokółu ewidencyjnego, notuje w ostatnim powoływanie i udziela karty po zaopatrzeniu w swój podpis z uwzględnieniem wniesionych może tymczasem od gmin wykazów zmian, bezzwłocznie przełożonemu gminy miejsca pobytu, a gdy dotyczący przebywa poza powiatem, w drodze władzy powiatowej (wyższego urzędnika powiatowego) miejsca pobytu, względnie c. i k. władzom reprezentacyjnym za granicą (§. 16. ustęp 8) do bezzwłocznego doręczenia dotyczącemu. Gdzie w wypadkach §. 16. ustępów 4 i 6 względnie i 8 okaże się tego potrzeba, należy karty powoławcze oddać przez przełożonych gmin osobom, naznaczonym do wręczania takich rozkazów.

8. Dotycze powołanie stale urlopowanego lub rezerwowego, zostającego w służbie przy straży skarbowej, strażach bezpieczeństwa lub w zakładzie karnym, to przeszle przynależna do ewidencyi władza powiatowa (wyższy urzędnik powiatowy) kartę powoławczą bezpośrednio przełożonej władzy dotyczącego, przezco jednak niewolno pod żadnym względem zwlekać wydanie kart powoławczych.

9. W nagłych wypadkach, lub gdy tego osobne okoliczności wymagają, mogą komendy powiatów uzupełniających udzielać karty powoławcze bezpośrednio dotyczącym przełożonym gmin do wręczenia powołanym lub ich pokrewnionym (§. 16, ustępy 4, 6 i 8), mają jednak zawiadamiać o tem władzy powiatowe (wyższych urzępników powiatowych) dla wywarcia odpowiedniego wpływu.

10. Żołnierzy, puszczonych przez oddziały i zakłady wojskowe bezpośrednio na stały urlop za granicę (§. 11, ustęp 6), należy w celu ich powołania wymienić wprost państwowemu Ministerstwu wojny za pomocą przepisanej w ustępie 6 konsygnacyi powoławczej, które spowoduje ich powołanie w drodze c. i k. Ministerstwa spraw zewnętrznych.

11. Na wszystkie, przy powoływaniu stale urlopowanych i rezerwowych do czynnej służby współdziałające władze i organa wkłada się obowiązek, by odnośne czynności bezzwłocznie załatwiały a oprócz tego zalecą się osobliwie władzom powiatowym (wyższym urzędnikom powiatowym), by nie tylko wpływały czynnie na szybkie wykonywanie przekazanych przełożonym gmin czynności, ale też czuwały nad akuratnem wypełnianiem rozkazów powoławczych i przymuszały do tego opieszałych.

Stale urlopowanych i rezerwowych, którzy doręczenie kart powoławczych przez to udaremniają, że przy zmianie swego pobytu nie meldują się wedle przepisu, lub nie starają się o to, by takowe ich przez trzecie osoby dochodziły, należy wyśledzić, zaś karty powoławcze zaraz affigować i zawiadomić o dniu tychże ogłoszenia wojskową władzę ewidencyjną, dla powiadomienia dotyczącego oddziału lub zakładu wojskowego.

12. Jeżeli monarchia zagrożoną jest bliską wojną, a powołanie rezerwy nastąpi, natenczas obowiązani są wedle §. 53 ustawy wojskowej (§. 54 artykułu ustawy XL. z roku 1868) wszyscy nieobecni za granicą rezerwiści i urlopnicy, skoro wiadomość o tem w drodze publicystyki ich dosięgnie, powrócić bezwłocznie do kraju i stawić się do dyspozycyi, niewyczekując szczególnego powołania C. i k. władze reprezentacyjne za granicą mają przestrzegać wykonanie tego postanowienia, zaś opieszałych z wskazaniem na następstwa zaniechania napomnąć do bezwłocznego powrotu do kraju, a gdzie istnieje do tego traktat międzynarodowy, także i zniewalać.

Jeżeli z powodu grożącej wojny odbywa się tłumne powoływanie urlopników i rezerwy, należy w każdej gminie zastósować potrzebny do tego, w miejscu używany i najskuteczniejszy sposób obwieszczenia.

Takie tłumne powoływanie należy przyspieszyć także przez użycie telegrafu, a gdzie taki lub szybka komunikacya pocztowa nie istnieje, przez konnych posłańców.

Urosłe ztąd dla administracyi państwowej wydatki, dokumentalnie udowodnić się mające, ponosi wspólny budżet wojenny.

13. Karta powoławcza obowiązuje dotyczącego albo do jawienia się w pewien dzień albo też do natychmiastowego wstąpienia.

W ostatnim razie dozwoloną mu jest dla uregulowania swych domowych stosunków i zgłoszenia się u przełożonego gminy tylko 24 godzinna odwłoka.

14. Każdy powołany winien na dniu oznaczonym lub natychmiast zgłosić się do prezentowania u powiatowej komendy uzupełniającej *), jego miejscu pobytu najbliżej położonej.

Jeżeli siedziba urzędowa tej powiatowej komendy uzupełniającej nie jest oraz dotyczącemu miejscem przeznaczenia, natedy winien powołany na pewien dzień tak dalece zgłosić się do prezentowania, iżby wczasie właściwym mógł być tamże odprawionym.

15. Powrót powołanego nastąpić musi pod wszelkiemi warunkami, wyjąwszy, gdyby za pomocą lekarskiego zaświadczenia, stwierdzonego przez przełożonego gminy i zawierającego dokładny opis stanu choroby, udowodniono niezdolność dotyczącego do transportowania.

16. Powiatowe komendy uzupełniające są powołane do przedsięwzięcia prezentowania wstępujących urlopników i rezerwistów, bez różnicy przynależności ewidencyjnej, miaoowicie przynależy prezentowanie żołnierzy własnego pułku piechoty liniowej lub strzelców tyrolskich na kadrze uzupełniającej, zaś wszystkich innych oddziałów i zakładów wojskowych, na oficerze powiatu uzupełniającego.

Ciżsami prowadzą na to protokół prezentacyjny.

17. Każdego wsępującego urlopnika lub rezerwowego podda zaraz komenda powiatu uzupełniającego rewizyi przez lekarza wojskowego.

Przy rewizyi wstępujących we większej liczbie, ma przewodniczyć oficer powiatu uzupełniającego, i podpisać wespół protokół.

18. Tylko tacy, których uznano za zdatnych do służby wojennej a względnie do słuby przy przynależnym etatowo zakładzie wojskowym, mogą być odsyłani na swe miejsce przeznaczenia.

Takich należy prezentować i oddawać za pomocą wyciągu z protokółu prezentacyjnego w miarę ich przeznaczenia i przynależności etatowej, albo bezpośrednio poddziałowi własnego pułku, dyslokowanemu w stacyi powiatu uzupełniającego, albo, gdy mają być odsyłani do polowego batalionu własnego pułku, dyslokowanemu poza stacyą powiatu uzupełniającego, komendzie transport odbierającej, inaczej zaś dotyczącemu oddziałowi wojsk (kadrze uzupełniającej) lub zakładowi wojskowemu, w wojnie atoli bez wyjątku kadrom uzupełniającym przynależnych etatowo oddziałów wojsk, ewentualnie domowi transportowemu do odesłania tamże.

*) Bezpośrednie wstąpienie powołanego do swego oddziału (zakładu) wojskowego może mieć miejsce, jeżeli tenże położony jest bliżej pobytowi, i znajduje się w posiadaniu swych zasobów augmentacyjnych.

19. Wstępujący urlopnicy i rezerwowi, którzy zapadną na zdrowiu, mają być również prezentowani i oddani do najbliższego szpitalu wojskowego do leczenia.

Gdy zaś nie są ukwalifikowani do leczenia w szpitalu, lub gdy uznano powołanych urlopników lub rezerwistów przy opatrywaniu przez lekarza wojskowego za niezdatnych do służby wojennej a względnie do służby przy przynależnym etatowo zakładzie wojskowym, natedy należy zarządzić względem nich postępowanie rozpoznawcze lub superarbitrunkowe w myśl §. 160: 1. instrukcyi do ustaw wojskowych.

W czasie pokoju nie należy takich żołnierzy prezentować, lecz pozostawia się ich w stosunku urlopowym lub rezerwy, zaznaczając odpowiednio powód ponownego urlopowania w paszporcie wojskowym (rubryce: „Przypiski do notatów osobowych“ i t. d.)

20. Stale urlopowanym i rezerwowym, którzy otrzymali rozkaz wstąpienia do czynnej służby (łącznie ćwiczeń w broni) i opuścili już w skutek tego swe miejsce pobytu, przysłuża na wypadek zasłabnięcia w drodze do oddziału wojsk lub zakładu wojskowego, prawo do przyjęcia w wojskowe a względnie w cywilne zakłady leczenia, dla starania i leczenia na rachunek erarium, nawet wtedy, gdy nie byli jeszcze prezentowani.

Przeciwnie nie ponosi za nich wojskowe erarium kosztów kuracyi cywilnej, jeżli rozkaz powoławczy zastał ich już chorych, lub gdy w razie zasłabnięcia po otrzymaniu rozkazu powoławczego, znajdują się jeszcze przy domie a względnię w miejscu swego pobytu.

21. Przy powoływaniu pewnej potrzebnej ilości urlopników lub rezerwowych, muszą wszyscy, którzy z takich lub innych podobnych przyczyn, lub z powodów na uwzględnienie zasługujących (§. 17, ustęp 7), nie odchodzą w miejsce przeznaczenia, zastąpieni być innymi, z którego względu też już pierwotnie więcej urlopników i rezerwowych powołać należy, niżeli potrzebno.

Ta przewyżka nie może jednak przenosić 10%.

22. Przy powszechnem powołaniu rezerwy mają Jeneralne i wojskowe komendy postarać się o to, by komisye superarbitrunkowe wedle potrzeby częściej w tygodniu a ewentualnie codziennie urzędowały, tak aby uzupełnienie armii (marynarki wojennej) jako też odnośne traktowanie dotyczących, nie doznało zwłoki.

W takich razach powstaje akt superarbitrunkowy tylko z listy superarbitrunkowej i ze świadectwa lekarza wojskowego, i instruuje się go jedynie tylko paszportem wojskowym, tak iż na zasięgnienie i dostawienie wszystkich

innych w przepisie superarbitrunkowym wymaganych dowodów zważać nie należy.

23. Każdy urlopnik lub rezerwista jest obowiązanym, przy powołaniu do czynnej służby wstąpić do poddziału, w którego etat należy lub przydzielony będzie, w wojnie zaś do kadry uzupełniającej, w swej własnej odzieży.

Jako oznakę wojskową otrzyma każdy żołnierz przy prezentowaniu czapkę połową, jeżeli nią przy swojem dawniejszem urlopowaniu lub bezpośredniem przeniesieniu do rezerwy, nie został zaopatrzonym.

24. Paszport wojskowy należy odebrać żołnierzowi przy prezentowaniu i oddać wraz z wyciągiem z protokółu prezentacyjnego komendzie w ustępie 18 oznaczonej, który towarzyszy żołnierzowi w razie dalszego marszu aż do poddziału, do którego tenże wstępuje do czynnej służby, w wojnie zaś tylko do kadry uzupełniającej.

Podczas czynnej służby i aż do ponownego urlopowania lub przeniesienia do rezerwy pozostaje paszport wojskowy przy poddziale — w wojnie przy kadrze uzupełniającej — w przechowaniu, która ostatnia po przywróconych stosunkach normalnych przeseła ten dokument dotyczącemu poddziałowi, lub doprowadza go żołnierzowi, przeniesionemu ponownie w stósunek urlopników lub rezerwy.

25. Ubytek stale urlopowanych i rezerwowych, którzy wstąpili do służby czynnej, dokonuje się w aktach ewidencyjnych władzy powiatowej (wyższego urzędnika powiatowego) na mocy wykazów zmian.

Jeżeli prezentowanie odbywa się u przynależnej do ewidencyi powiatowej komendy uzupełniającej, natedy wykreśla ostatnia wstępujących w aktach ewidencyjnych na mocy protokółu prezentacyjnego, i przeseła zaopatrzoną w klauzulę prezentacyjną *) kartę powoławczą, lub w braku tejże wyciąg z protokółu prezentacyjnego, ewentualnie w drodze kadry uzupełniającej dla analogicznego użytku — oddziałowi wojsk lub zakładowi wojskowemu, który załączy dokument do wykazu zmian etatowych dotyczącego miesiąca.

Gdy zaś prezentowanie wstępującego odbywa się przy komendzie innego powiatu uzupełniającego, lub w wypadkach oznaczonych w tej instrukcyi (§. 29. ustępy 3, 4 i 14, §. 33, ustęp 7, alinea 3) przy oddziale lub zakładzie wojskowym, należy kartę powoławczą a względnie wyciąg z protokółu prezentacyjnego przesłać, a względnie zwrócić zaraz przynależnej do ewidencyi

*) Ta przez organ powiatowej komendy uzupełniającej, który odbywa prezentowanie, zatwierdzić się mająca klauzula, opiewa n. p.:

„Prezentowany w Tryeście na dniu 22. Marca 1875.
Komenda powiatu uzupełniającego pułku piechoty liniowej Nr. 22“

powiatowej komendzie uzupełniającej, a ztamtąd w drodze oznaczonej w poprzednim ustępie, przynależnemu etatowo oddziałowi lub zakładowi wojskowemu.

Przy powoływaniach do czynnej służby na przeciąg czasu, nieprzekraczający prawdopodobnie czterech tygodni, jak n. p. do asystencyi, egzekucyi lub innych komend dostarczonych z etatu urlopników, jako też do peryodycznych ćwiczeń w broni (§. 33), wykreślenie nie ma wprawdzie miejsca, mimo to należy postępować wedle powyższych postanowień, zaś prezentowanie, niemniej też powrót w stósunek urlopników a względne rezerwy, zanotować odpowiednio w protokóle ewidencyjnym.

26. Jeżeli stale urlopowany lub rezerwowy wstępujący do czynnej służby, nie meldował się przed odejściem u przełożonego gminy miejsca pobytu, co ukaże się z następnych wykazów zmian, to należy go na rekwizycyę komendy powiatu uzupełniającego przez oddział lub zakład wojskowy, przy którym zostaje dotyczący w czynnej służbie, ukarać w drodze dyscyplinarnej.

27. Stale urlopowanego lub rezerwowego, który nie wstąpi w obwieszczonym terminie do czynnej służby i swoją nieobecność stanowczo usprawiedliwić nie może, ukarze się z wszelką surowością w drodze dyscyplinarnej w miarę spóźnienia się i okoliczności, pod któremi nastąpiło powołanie, lub postąpi się przeciw niemu wedle postanowień wojskowej ustawy karnej.

28. Żołnierz w rezerwie stojący, zatrzymuje swą własność rezerwową także podczas czynnej służby, dla czego też przed jego szarzą zawsze tę własność naznaczyć należy.

§. 30.

Powrót z czynnej służby w stosunek urlopników lub rezerwy.

1. Zostanie powołany do czynnej służby żołnierz znowu urlopowanym lub do nieczynnej rezerwy przeniesionym, to należy przytem zachować te same postępowanie, które w tej instrukcyi ustanowione jest dla urlopowania i przeniesienia do rezerwy, dalej dla przyrostu do ewidencyi, chyba że dotyczący wedle postanowień §. 29, ustępu 25, aliney 4 i tak nie miał być wykreślony w aktach ewidencyjnych.

2. O ile do rezerwy przenieść się mający niema otrzymać inny dokument legitymacyjny w skutek awansu do etatu pobierających gażę, należy mu, również jak obowiązanym do służby liniowej, przechodzącym znowu w stosunek stale urlopowanych, zwrócić paszport wojskowy po uzupełnieniu i sprostowaniu tegoż przez poddział, przy którym na ostatku służył czynnie, lub po ukończonej wojnie przez kadrę uzupełniającą, której potrzebne daty udzieli dotyczący poddział.

3. To uzupełnienie rozciąga się na zatwierdzenie tymczasowo w czynnej służbie spędzonego czasu i na wszystkie podczas tejże lub też dopiero przy urlopowaniu lub przeniesieniu do rezerwy wydarzające się zmiany tych notatów osobowych, które zawarte są w paszporcie wojskowym, tudzież na zatwierdzenie ponownego wywodu lekarskiego. Z wyjątkiem możliwych zmian przynależności ewidencyjnej i pierwotnego miejsca urlopu, które wciągnięte być mają do rubryki „Przypiski dotyczące zmian pobytu i odnośnych zgłoszeń“ należy wpisywać te uzupełnienia do rybryki „Przypis i do notatów osobowych i t. d.“

4. Wymagają może takie uzupełnienia także zmianę dat na karcie zewnętrznej, to należy je sprostować, wszelako na pierwotnym tekscie paszportu wojskowego, tylko daty przynależności ewidencyjnej.

5. Czas spędzony w czynnej służbie należy oprócz tego wciągnąć do karty głównej księgi osobowej w rubryce „Nastąpione“ z wyjątkiem perjodycznych ćwiczeń w broni, które w otwartej dlań rubryce z podaniem przeciągu czasu wpisane być mają.

§. 31.

Kontrola.

1. Dla kontrolowania zgodności ewidencyi urlopników i rezerwy służą:

a) między poddziałami a kadrami uzupełniającemi, miesięczne wykazy poddziałów o zanotowanych w głównej księdze osobowej zmianach etatowych, sporządzane wedle formularza do §. 20 instrukcyi dla ekonomiczno administracyjnej służby poddziałów c. k. armii, wczasie pokoju i wojny, dalej imienne spisy w stanie księgi głównej, które wedle §. 7 instrukcyi dla prowadzenia głównej księgi osobowej przy poddziałach, z końcem każdego roku komisyi administracyjnej oddawane być mają, a które podania udzielają komisye administracyjne kadrom uzupełniającym;

b) między kadrami uzupełniającemi (zakładami wojskowemi) a komendami powiatów uzupełniających, wykazy miesięczne, sporządzane powiatami uzupełniającemi przez kadry uzupełniające i zakłady wojskowe, które najdalej do 15 następującego miesiąca komendom dotyczących powiatów uzupełniających udzielane być mają, nareszcie

c) między ostatniemi a władzami powiatowemi (wyższemi urzędnikami powiatowymi) miesięczne wykazy o przyroście i ubytku urlopowanych stale i rezerwowych przynależnych z ewidencyą dotyczącym powiatom, które wykazy przez powiatowe komendy uzupełniające powiatami sporządzane i najdalej do 20 następującego miesiąca władzom powiatowym (wyższym urzędnikom powiatowym) udzielane być mają.

Różnice, jakie ukażą się przy porównaniu wymienionych pod *a)*, *b)* i *c)* wykazów kontrolnych z wykazami ewidencyjnemi u kadr uzupełniających i zakładów wojskowych, dalej u komend powiatów uzupełniających i władz powiatowych (wyższych urzędników powiatowych), należy zaraz usunąć w drodze korespondencyi.

2. Po koniec 31. Grudnia każdego roku mają wszystkie komendy powiatów uzupełniających względem przynależnych z ewidencyą w ich obrębie stale urlopowanych i rezerwowych, sporządzać przegląd i przedkładać takowy do 15. Lutego przełożonej w sprawach uzupełniających komendzie Jeneralnej lub wojskowej.

Ostatnie zestawiają przeglądy ogólne.

3. Jeneralne i te komendy wojskowe, którym przydzielone są sprawy uzupełniające, sporządzają na podstawie przeglądów, przez oddziały wojsk i zakłady wojskowe wedle §. 156. instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych przedkładać się mających, oprócz przepisanego w tym paragrafie przeglądu etatowego, przegląd ewidencyjny, porównują tegoż daty z podaniami korespondencyjnemi powyższego ogólnego przeglądu ewidencyjnego, zarządzają zaraz usunięcie spostrzeżonych dyferencyi i przedkładają obydwa przeglądy ewidencyjne, ewentualnie z wykazem o istniejących różnicach do końca Lutego — bez partykularzy — państwowemu Ministerstwu wojny.

4. *) Względem stale urlopowanych i rezerwowych, którzy w wykonaniu swej zarobkowości przystają do okrętów handlowych, mają organa administracyi morskiej, kompetentne do wystawiania pozwoleń do podróży morskiej (matrykułów) za przyzwoleniem władzy politycznej, sporządzać miesięczne wykazy celem bezpiecznej kontroli a względnie ewidencyi i przesłać je z końcem każdego miesiąca centralnym urzędom portowym, które je znów udzielają również miesięcznie dotyczącym powiatowym komendom uzupełniającym.

Dla analogicznej ewidencyi wypadków wypłynięcia i wylądowania stale urlopowanych i rezerwowych w portach zagranicznych, mają także c. i k. konsulaty, podobnie jak organa administracyi morskiej przesełać wspomnione wykazy z końcem każdego roku miesiąca dotyczącej centralnej władzy morskiej, która sporządza z nich wykazy ogólne, oddzielone wedle powiatów uzupełniających dotyczących żołnierzy i przeseła je również miesięcznie powiatowym komendom uzupełniającym.

Ostatnie sprostowują swe akta ewidencyjne i udzielają w tym samym celu odpowiednie z tych podań wyciągi władzom powiatowym [wyższym urzędnikom powiatowym].

---

* Postanowienia tego ustępu mają także zastósowanie do niewcielonych rekrutów.

Dla ułatwienia ewidencyi należy przynajętych na okręt żołnierzy z wyraźnem naznaczeniem ich własności jako to: urlopnicy lub rezerwowi *) uwidocznić we wzorowej roli okrętów handlowych.

VI. Oddział.

O zebraniach kontrolnych i powoływaniach do tychże, jako też do peryodycznych ćwiczeń w broni stale urlopowanych i rezerwowych.

§. 32.

Zebrania kontrolne.

1. Zebrania kontrolne są wojskowo-polityczne czynności urzędowe dla osiągnięcia pewnej ewidencyi pobytu stale urlopowanych lub rezerwowych, które corocznie w czasie od 1. Października do najdłużej połowy Listopada przedsiębrane być mają.

Współdziałalność władz powiatowych (wyższych urzędników powiatowych) i gmin ogranicza się przytem do pośredniczenia w powoływaniu i sprostowywaniu własnych wykazów ewidencyjnych, a względnie do przystawienia jawić się obowiązanych.

2. Ze strony wojskowości odbywają się zebrania kontrolne w stacyi powiatu uzupełniającego przez komendanta powiatu uzupełniającego przy pomocy oficera powiatu uzupełniającego, podczas gdy do postronnych powiatów politycznych każdego powiatu uzupełniającego, wysełają się najwięcej cztery (w powiecie uzupełniającym pułk strzelców tyrolskich najwięcej ośm) ruchome oddziały kontrolne, z których każdy składa się z oficera świadomego języka krajowego (kapitana lub starszego w randze nadporucznika) podoficera i hornisty.

Podoficerów należy wyznaczyć z liczby tych, którym przy kadrze uzupełniającej i w kancelaryi powiatu uzupełniającego powierzoną jest ewidencya urlopników i rezerwy.

Ze strony politycznej przystąpi do zebrania kontrolnego delegat władzy powiatowej (wyższy urzędnik powiatowy), dalej przełożony gminy lub jego zastępca z tych gmin, z których stawić się mają powołani urlopnicy i rezerwiści.

3. Delegat władzy powiatowej (wyższy urzędnik powiatowy) winien przynieść z sobą wspomnione w §. 21, ustępie 4, wykazy ewidencyjne, zaś

---

*) Niewcieleni rekruci.

przełożony gminy lub jego zastępca oprócz oznaczonych w §. 21, ustępie 5 wykazów ewidencyjnych, także wykaz zmian bieżącego miesiąca.

4. Zebrania kontrolne odbywają się prawidłowo w krajach węgierskiej korony, w miejscach poborowych, zaś w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, w siedzibach urzędowych starostw, mogą być wszakże, jeżeli okoliczności tego wymagają, w wpierw wspomnionym obrębie także do mniejszych enklawy, zaś w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, także do siedzib urzędowych pojedyńczych sądów powiatowych przeniesione.

5. Zebrania kontrolne mogą odbywać się także w dniach niedzielnych i świątecznych, wszelako należy zaniechać niepokojenia publicznego nabożeństwa.

Czas i miejsce dla zebrań kontrolnych w każdym powiecie, wyznaczają komendy powiatów uzupełniających w porozumieniu z władzami powiatowemi (jurysdykcyami politycznemi), przyczem należy starać się usilnie o to, aby podróż organów, którym poruczono odbywanie zebrań kontrolnych, stanowiła okolną podróż w jak można najkrótszej drodze.

Jeżeliby porozumienie między temi władzami nie przyszło do skutku, natedy należy zasiągnąć decyzyi Jeneralnej, lub przełożonej w sprawach uzupełniających wojskowej komendy, której przedłożą także komendy powiatów uzupełniających ostatecznie ustanowione plany podróży i czynności.

Jeneralna, względnie wojskowa komenda, wyda powyższą decyzyę za zniesieniem się z polityczną władzą krajową, zaś w krajach węgierskiej korony z królewsko-węgierskiem Ministerstwem obrony krajowej a względnie z ekspozyturą ministeryalną w Klausenburg.

6. Na każdy dzień zebrania kontrolnego należy powołać 100 do 150 ludzi w taki sposób, iżby nie rozłączać stale urlopowanych i rezerwowych, należących do jednej i tej samej gminy.

Jeżeli zatem na jeden powiat więcej takich zebrań przypada, to mają być takowe bezpośrednio po sobie przedsięwzięte.

7. Zebrania kontrolne mają się odbywać na większych, wolnych, wszakże nie każdemu przystępnych, względnie odpowiednio zamykać się dających placach, szczególniej w dziedzińcach koszar, budynków urzędowych i t. d.

Tam gdzie istnieją koszary, mają być przedewszystkiem takowe do tego użyte.

8. Każdy rezerwowy i stale urlopowany obowiązany jest stawić się przed zebranie kontrolne. Wyjęci są:

a) ci, którzy w ciągu dotyczącego roku w czynnej zostawali służbie, lub wstępywali do wojskowego wykształcenia, albo peryodycznych ćwiczeń w broni;

b) piastujący po wypełnionym obowiązku służby wojskowej prowizoryczne posady publiczne, którzy za pozwoleniem państwowego Ministerstwa wojny aż do czasu otrzymania stałej posady zapisani są w stanie urlopników nierozporządzalnych;

c) znajdujący się w więzieniu karnem lub śledczem;

d) marynarze, którzy w wykonywaniu swej przemysłowości właśnie co wsiedli na okręt, nareszcie

e) w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, następcy.

9. Powołane do zebrań kontrolnych kategorye szeregowców, również jak miejsca i dnie kontroli i godziny rozpoczęcia urzędowych czynności, potem porządek gmin, z których stawić się mają stale urlopowani lub rezerwowi, podane zostaną przez władze ewidencyjne na 14 dni przedtem za pomocą publicznego obwieszczenia lub w inny w miejscu używany sposób, do powszechnej wiadomości.

Gdzie tego okoliczności wymagać będą, nastąpi bezpośrednio ze strony komendy powiatu uzupełniającego, w oznaczonej w §. 29, ustępie 6 drodze, osobiste powołanie za pomocą karty powoławczej.

10. Stale urlopowani i rezerwowi, którzy podróżują wewnątrz kraju lub w ogóle w swym przynależnym powiecie ewidencyjnym są nieobecni, winni brać udział w zebraniu kontrolnem miejsca pobytu.

11. Z powołanych urlopników i rezerwistów mogą być na wniesioną w czasie właściwym prośbę zwolnieni chorzy i zamieszkali trwale za granicą.

Zresztą może zwolnienie od zebrania kontrolnego mieć miejsce tylko w wypadkach nagłych, n. p. dla ciężkiej słabości lub śmierci zaszłej w kółku domowem (rodzina w ścisłem znaczeniu) potem podróży w interesach za granicą, które z powodu niebezpieczeństwa w zwłoce nie dozwalają odroczenia itp.

Pozwolenie udziela komenda powiatu uzupełniającego.

W prośbach o zwolnienie, do których paszport wojskowy dołączyć należy, musi być prawdziwość przytoczonych powodów stwierdzoną przez władzę miejscową.

Osobom wymienionym w §. 26 ustaw wojskowych udzielone będzie zwolnienie na wstawienie się ich władz przełożonych.

12. Jeżeli dla krótkości czasu nie mogła być przed zebraniem kontrolnem wniesioną prośba o zwolnienie, to należy na miejscu kontroli podać przez przełożonego gminy świadectwo, przeszkody stwierdzające.

13. Szeregowi, którzy bez dostatecznego usprawiedliwienia nie jawią się do zebrania kontrolnego, odbiorą nakaz stawienia się do kontroli dodatkowej w późniejszym terminie w stacyi powiatu uzupełniającego.

Między główną a dodatkową kontrolą musi upłynąć przynajmniej 14 dni.

14. Do zebrań kontrolnych, których czynności urzędowe nie potrzebują więcej jak jednego dnia czasu, zatem nie wzmuszają ludzi do przenocowania w miejscu kontroli, ma urlopnik i rezerwowy przynieść ze sobą paszport wojskowy.

15. Szeregowi mają się stawić na miejsce kontroli w odzieży cywilnej; broń, laski i t. d. należy odłożyć przed rozpoczęciem zebrania; palenie tytoniu podczas zebrania jest wzbronionem

16. Komenderowani do kontroli podoficerowie ewidencyjni otrzymują przed swem odejściem od komendy powiatu uzupełniającego listy odczytawcze względem uwidocznianych w dotyczących powiatach stale urlopowanych i rezerwowych, sporządzane z protokołów ewidencyjnych podług powiatów politycznych, a wewnątrz tychże podług gmin.

Do zebrań kontrolnych w stacyi powiatu uzupełniającego winien oficer powiatu uzupełniającego zaopatrzyć się w listy odczytawcze.

Listy odczytawcze mają być najpóźniej w 14 dni przed zaczęciem czasu kontrolnego przesełane władzom powiatowym (wyższym urzędnikom powiatowym) do wypełnienia rubryki 6 „(liczba bieżąca z protokółu ewidencyjnego władzy powiatowej)“ i od ostatnich po uzupełnieniu wcześnie na powrót odsełane.

Przy każdym pojedyńczym żołnierzu, który z końcem Grudnia dotyczącego roku ma być przeniesionym do landwery lub ze służby wojskowej całkiem wyłączonym, należy tę okoliczność uwidocznić w rubryce „uwaga;“ podobnież należy zanotować, jeżli oddziały wojsk i zakłady wojskowe żądają może wyjaśnienia od stale urlopowanych i rezerwowych, n. p. dla uzupełnienia głównych ksiąg osobowych, albo mają im czynić oznajmienia.

Podoficerów, względnie oficera powiatu uzupełniającego należy dalej zaopatrzyć w nominalne, gminami zestawione wykazy względem nieprawnie nieobecnych popisowych.

17. Czynność urzędowa na placu kontrolnym zamierza głównie;

a) skonstatowanie, czy stojący w ewidencyi stale urlopowani i rezerwowi obecni są w powiecie;

b) obwieszczenie tych rozporządzeń i przepisów, których znajomość potrzebną jest żołnierzom poza czas ich czynnej służby a między temi szczególnie takich, które się odnoszą do zgłoszeń przy zmianach pobytu, dalej przypomnienie służbowych obowiązków wojskowych i odczytanie najważniejszych artykółów wojennych;

c) specyalne pouczenie żołnierzy, na których włożono ustawami wojskowemi świeży obowiązek służenia w landwerze i imienne odczytanie wszystkich, którzy z dniem 31. Grudnia dotyczącego roku do landwery przeniesieni lub ze służby wojskowej całkiem wyłączeni zostaną;

Przestępującym do ladwery należy oraz najgłówniejsze, do ewidencyi odnoszące się postanowienia statutu landwery oznajmić z tem poleceniem, iż w pierwszych dniach miesiąca Stycznia zgłosić się mają w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, u przynależnego powiatowego sierżanta landwery, zaś w krajach węgierskiej korony u przełożonego gminy miejsca pobytu i odebrać tamże paszport landwerzycki za oddaniem pasportu wojskowego;

d) obwieszczenie dotyczących kursów rocznych, z których żołnierze oczekiwać mają powołania do ćwiczeń w broni po żniwach roku następującego;

e) wypytywanie się za tymi żołnierzami, którzy nie jawili się do zebrania kontrolnego, lub nie znajdują się w ewidencyi;

f) wypytywanie się za tymi popisowymi, którzy nie uczynili zadość swemu obowiązkowi poborowemu i są zanotowani jako nieprawnie nieobecni;

g) zasięgnięcie wiadomości o stosunkach osobistych, o ile one dotykają interes wojskowy;

h) oznajmienie tych rozporządzeń, które dotyczą pojedyńczych urlopników lub rezerwowych n. p. transferowania, przeniesienia i t. p. przy równoczesnem sprostowaniu paszportów wojskowych;

i) zanotowanie tych żołnierzy, którzy się meldują jako niezdatni do służby wojennej i takiemi wadami są zdjęci, które i przez nielekarza łatwo poznane być mogą i dotyczących czynią absolutnie niezdatnymi do każdego rodzaju służby wojskowej, ażeby ich w swoim czasie posłać do komisyi superarbitrunkowej;

k) przyjmowanie próśb i zażaleń, które stoją w związku ze służbowym stosunkiem wojskowym stale urlopowanych i rezerwowych.

Prośby o wyłączenie od wojska lub pozostawienie na urlopie na czas pokoju ze względów familijnych, należy stosownie do §§. 161 i 164 i 4. instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych przekazać zaraz na miejscu na drogę przez władzę polityczną.

Jeżeli prośby i zażalenia zaraz pouczeniem załatwić można, to ma to nastąpić.

18. Na placu kontrolnym rozkaże komendant powiatu uzupełniającego, względnie wysłany przezeń oficer, by zebrani żołnierze w pewnej godzinie na sygnał z rogu „głos“ ustawili się gminami w porządku szeregowym i zaznaczy rozpoczęcie aktu kontrolnego sygnałem „baczność“.

Po odczytaniu żołnierzy załatwiają się sprawy wyszczególnione w ustępie 17.

Każdemu żołnierzowi, który wziął udział w zebraniu kontrolnem, należy to potwierdzić przez oficera kontrolnego w paszporcie wojskowym w rubryce „przypiski do notatów osobowych i t. d.“

Zakończenie aktu kontrolnego oznajmi się sygnałem „wytrąbić,“ poczem rozpuści się zebranie.

Pojedyńczych żołnierzy, z którymi czynność urzędowa dłuższego czasu wymaga, należy w tym celu wydzielać i osobno odprawiać z uwzględnieniem odległości ich gmin.

19. Nominalne wykazy względem nieprawnie nieobecnych popisowych, na których notowane być mają otrzymane od urlopników rezerwowych wyjaśnienia, należy wręczyć delegatowi władzy powiatowej (wyższego urzędnika powiatowego) celem zarządzenia dalszej rozprawy, za recepisem naznaczającym gminę i liczbę listy. Dla użytku komendy powiatu uzupełniającego należy notować odrębnie takich popisowych, względem których uzyskano podstawę do ich odszukania. Przy późniejszych zebraniach kontrolnych mogą te same wykazy nominalne, należycie sprostowane i przybyłą klasą wieku uzupełnione, służyć znowu do użytku.

20. Wszyscy do odbywania zebrania kontrolnego powołani oficerowie mają wystąpić w adjustowaniu służbowem ze szarfą.

Oficerom, wysłanym z ruchomemi oddziałami kontrolnemi, przyznaje się przeciw możliwym nadwerężeniom dyscypliny wojskowej podczas aktu kontrolnego władza karna komendanta kompanji.

21. Po ukończeniu wszystkich zebrań kontrolnych mają wysłani do odbywania tychże oficerowie złożyć relacyę o wyniku tychże i poczynionych przy tem spostrzeżeniach komendzie powiatu uzupełniającego.

Do tych relacyi należy załączyć listy odczytawcze, w które wciągnięci być mają na końcu, także stale urlopowani i rezerwowi, w innych powiatach uwidocznieni, jeźli stawali przed zebranie kontrolne (ustęp 10).

Wniesione prośby i zażalenia, o ile nie zostały załatwione na placu kontrolnym, lub nie mogły być sprowadzone na drogę, przepisaną w instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych (punkt 17, *k*), należy zanotować w liście odczytawczej, zaś zachodzące osobliwe okoliczności wyrazić w relacyi

Również należy żołnierzy, meldujących się jako niezdatni do służby wojennej (punkt 17 *i*) naznaczyć w liście odczytawczej z domieszczeniem wywodu oficera kontrolnego.

22. Na podstawie własnych spostrzeżeń, tudzież list odczytawczych i relacyi, spowodują komendy powiatów uzupełniających najprzód sprostowanie swej własnej ewidencyi, podadzą stale urlopowanych i rezerwowych, przynależnych z ewidencyą do innych powiatów uzupełniających, którzy stawali we

własnym obrębie przed zebraniami kontrolnemi, do wiadomości komend dotyczących powiatów uzupełniających a przez ostatnie do wiadomości przynależnych względem ewidencyi władz powiatowych (wyższych urzędników powiatowych) i udzielą potrzebne może wiadomości oddziałom wojsk i zakładom wojskowym a względnie biórom ewidencyjnym landwery.

23. Przedstawienie żołnierzy, uznanych za absolutnie niezdolnych do służby wojennej, do superarbitrium, należy o ile można z oszczędzeniem środków państwowych zarządzić albo natychmiast, albo przy nadejściu dogodniejszej pory roku, zaś co do dalszych wniesionych próśb, zażaleń i innych spraw, mają komendy powiatów uzupełniających wydać orzeczenia, ewentualnie w porozumieniu z władzami powiatowemi (wyższymi urzędnikami powiatowymi), w miarę własnego zakresu działania i na mocy istniejących przepisów, lub przedłożyć sprawę dla orzeczenia w wyższych instancyach Jeneralnej (wojskowej) komendzie.

24. Żołnierze, którzy bez dostatecznego usprawiedliwienia i do dodatkowej kontroli nie jawili się, mają władze ewidencyjne wyśledzić i postąpić z niemi wedle przepisów karnych.

25. O wyniku zebrań kontrolnych przedkładają komendy powiatów uzupełniających sprawozdania do 15. Grudnia dotyczącego roku przełożonej w sprawach ewidencyjnych Jeneralnej (wojskowej) komendzie, ostatnia zaś przedkłada zebrane sprawozdania z relacyą konkomitującą, w której własne spostrzeżenia i wnioski umieścić należy, do końca Grudnia państwowemu Ministerstwu wojny.

Koszta odbytych zgromadzeń kontrolnych należy wykazywać wedle wzoru XXV. instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych (§. 100, lit. 9).

Relacye tych jeneralnych (wojskowych) komend, w obrębie których znajdują się komendy powiatów uzupełniających dla marynarki, będą udzielane sekcyi morskiej państwowego Ministerstwa wojny do przejrzenia; komendy powiatów uzupełniających dla marynarki mają do 15. Grudnia dotyczącego roku przesłać bezpośrednio sekcyi morskiej państwowego Ministerstwa wojny wykazy względem marynarzy ze stanu urlopników i rezerwy, którzy w wykonywaniu swej przemysłowości wsiedli na okręt w czasie zebrania kontrolnego.

§. 33.

O powoływaniach do peryodycznych ćwiczeń w broni.

1. Rezerwiści winni według §. 36 ustaw wojskowych podczas ich obowiązku rezerwowego brać udział w trzechkrotnych ćwiczeniach w broni, trwających każdym razem najdłużej cztery tygodnie.

Przy tych ćwiczeniach w broni mają na wezwanie władz wojskowych (§. 10 ustaw wojskowych) uczestniczyć corocznie w ciągu ich dalszego obowiązku służenia w linii ci żołnierze, którzy w myśl §. 27 ustaw wojskowych, dalej w zastósowaniu § 164, 4 instrukcyi do wykonania tychże, lub w ogóle już po ośmiotygodniowem wykształceniu wojskowem stale urlopowani zostali.

2. Każde powołanie do czynnej służby liczy się rezerwiście wedle §. 36 ustaw wojskowych za jedno ćwiczenie.

3. Ćwiczenia w broni urlopników i rezerwistów odbywają się corocznie po żniwach.

Czas rozpoczęcia i trwania tychże ustanawia corocznie państwowe Ministerstwo wojny, ile można z uwzględnieniem stosunków krajowych, nie przekraczając granicy ustanowionej co do przeciągu w ustępie 4.

4. W każdym roku pociągnięci będą do ćwiczeń w broni ci rezerwiści pierwszego kursu rocznego, którzy tylko dwa lata lub króciej w czynnej zostawali służbie, dalej rezerwiści trzeciego i piątego kursu rocznego, przyczem też jednorocznych ochotników, przeniesionych do rezerwy przed upływem trzyletniego czasu służby wojskowej, powoływać należy z ich rocznikami asenterunkowemi.

5. Wyjęci od ćwiczeń w broni są tylko kandydaci a względnie i wychowańcy stanu duchownego, do których odnosi się §. 25 ustaw wojskowych.

6. Stale urlopowanych i rezerwowych, doznających korzyści zawartych w §. 27 ustaw wojskowych, należy pociągać do wojskowego wykształcenia i peryodycznego ćwiczenia w broni w czasie, który najmniej przeszkadza nauce w szkołach ludowych a względnie gospodarstwu wiejskiemu.

Ustanowienie tej peryody należy do władz, wymienionych w §. 93, ustępie 5, instrukcyi do wykonania ustaw wojskowych.

7. Powołanie stale urlopowanych i rezerwowych nastąpi dla wczesnego uporządkowania ich stósunków, najmniej na sześć tygodni przed rozpoczęciem peryodu ćwiczeń.

Powołani są obowiązani, zgłosić się do prezentowania u tej powiatowej komendy uzupełniającej, w obrębie której przebywają.

Jeżeli zaś oddział wojskowy, przy którym odbędzie się ćwiczenie w broni, bliżej jest położony od miejsca pobytu powołanego, niżeli powiatowa komenda uzupełniająca, to ma nastąpić prezentowanie wprost u dotyczącego oddziału wojskowego.

W konsygnacyach i kartach powoławczych należy dokładnie naznaczyć dzień, w którym powołani zgłosić się mają u przeznaczonych do odbywania ćwiczenia w broni oddziałów wojskowych.

Każde nieusprawiedliwione opóźnienie przy zgłaszaniu się będzie ukaranem wedle istniejących przepisów a czas opóźnienia musi być dopełniony.

Jeżeli minął już czas ćwiczenia w broni, należy ukarać opieszałych w miarę ich karygodnego czynu i muszą oni ćwiczenie w broni odbyć dodatkowo, o ile tego dozwala pora roku, natychmiast, inaczej zaś w następnym roku.

8. Od peryodycznych ćwiczeń w broni mogą być zwolnieni:

a) chorzy, jeżeli przedłożą lekarskie zaświadczenia przez przełożonego gminy potwierdzone;

b) tacy urlopowani stale i rezerwowi, których nieobecność w domu nawet na krótki czas ćwiczenia jest niemożliwą dla stwierdzonych przez władzę powiatową (wyższego urzędnika powiatowego) stósunków familijnych, zasługujących na szczególne uwzględnienie: potem

c) za granicą stale osiedleni, jeżeli podróż tychże do najbliższego wojskowego oddziału ich broni połączoną by dla nich była z wielką stratą czasu i kosztami, na któreby się zdobyć nie mogli.

Decyzyę na takie świadectwa i prośby wyda przynależna do ewidencyi powiatowa komenda uzupełniająca.

Zresztą mogą być zezwolenia od peryodycznych ćwiczeń w broni udzielone tylko w nadzwyczajnych wypadkach jak n. p. przy nagłych lub dłużej trwających podróżach w interesach za granicę lub podróżach morskich i tylko przez komendanta dotyczącego oddziału wojska, a względem marynarki wojennej przez admiralicyę portu w Pola.

Wszystkie podobne świadectwa i prośby — jeżeli nie dotyczą później zaszłych przeszkód — należy wnieść przynajmniej na 14 dni przed rozpoczęciem ćwiczenia w broni, i dołączyć do nich paszport wojskowy.

Ćwiczenie w broni zaniedbane z powyższych powodów lub z przyczyny uwięzienia karnego albo śledczego, należy dopełnić w następnym, względnie w następującym po wypuszczeniu z więzienia roku, w którym nie przypadałby dotyczący do ćwiczenia w broni.

Od tego dopełnić się mającego ćwiczenia w broni mogą zwolnić tylko Jeneralne i dotyczące wojskowe komendy (względem marynarki wojennej admiralicya portu w Pola) i to tylko wtedy, jeżeli prośba opiera się na jednym z tytułów oznaczonych pod *a)* *b)* i *c)*.

9. Stale urlopowani i rezerwowi, których miejsce pobytu przeszło mil 20 oddalonem jest od oddziału wojskowego, do którego dla ćwiczenia w broni powołani być mają, mogą ćwiczenia w broni wykonywać u którego z bliżej

położonych, do przedsiębrania ćwiczenia w broni przeznaczonych oddziałów wojskowych dotyczącej broni *).

10. Perjodyczne ćwiczenia w broni oddziału inżynieryi rozpoczynają się w regule z dniem 1. Września.

Rezerwistom, którym ze względu na ich stosunki osobiste i zatrudnienie wcześniejszy perjod do ćwiczeń byłby pożądanym, pozwala się uczestniczyć w ćwiczeniu w broni już w miesiącu Czerwcu; dotyczący muszą jednak odnośne zgłoszenia swoje wnieść najdalej do 15. Maja do przynależnego pułku inżynieryi, i stawić się punktualnie na dniu 1. Czerwca u podziału korpusu inżynieryi, przeznaczonego do przedsiębrania ćwiczenia w broni, w przeciwnym bowiem razie zostaliby odsunięci i do ćwiczeń w broni w miesiącu Wrześniu powołani.

Powyższe uwględnienie nie rozciąga się na rezerwistów, przydzielonych do odrębnych min morskich; tych należy z dniem 1. Września powołać do Dyrekcyi inżynieryi w Pola.

Wszystkich innych rezerwistów dotyczących kursów rocznych, powoła się na dzień 1. Września; tacy, którzy w tym czasie lub najdalej do miesiąca Października nie mogą być pociągnięci, dopełnią ćwiczenie w broni w następnym roku.

Kadeci rezerwowi oddziału inżynieryi mogą ćwiczenia w broni odbywać tylko u batalionu polowego, nie zaś u kompanji rezerwowej.

11. Przy ćwiczeniu w broni mają komendanci oddziałów przedsięwziąść jednocześnie zebranie kontrolne z własnymi i obcymi szeregowcami ze stanu urlopników i rezerwy.

To zebranie kontrolne ma się rozciągać na czynności wyszczególnione w §. 32, ustępie 17, *b*), *d*), *g*), *h*) i *k*).

Oprócz tego należy wypytywać się za tymi żołnierzami, którzy nie przyszli do ćwiczenia w broni i nie są uwidocznieni.

Wszystkie zasięgnięte data, odnoszące się do osobistych stósunków stale urlopowanych i rezerwowych, o ile dotykają interes wojskowy, mają być udzielane komisyi administracyjnej przynależnego etatowo oddziału wojska a od ostatniej po uzupełnieniu głównej księgi osobowej, poddziałom.

12. Po ukończonem ćwiczeniu w broni będą stale urlopowani i rezerwowi znów urlopowani do miejsc, w których chociaż tylko czasowo przed

*) Skoro piechota liniowa uzbrojoną zostanie karabinami odtylcowymi według systemu Werndla, mogą w takich wypadkach szeregowi oddziału strzelców ćwiczenie w broni odbywać także przy piechocie liniowej.

ćwiczeniem przebywali, lub także do nowo obranych bliżej położonych miejsc pobytu.

Dokonane ćwiczenie w broni potwierdzi się przez poddział w paszporcie wojskowym i w ogóle należy przy ponownem przejściu stale urlopowanych i rezerwowych po ukończonem ćwiczeniu w broni w swój dawniejszy stósunek, postępować wedle analogji postanowień §. 30.

13. Peryodyczne ćwiczenia w broni marynarki wojennej, będą osobnemi przepisami uregulowane.

Wzór **A**.
do §. 21 instrukcyi.

C. k. Starostwo Tolmein.

Protokół ewidencyjny

względem

stale urlopowanych i rezerwowych.

Uwaga. Dla łatwiejszego sprawowania protokółu można — gdzie okaże się tego potrzeba — podzielić protokół na dwa lub więcej zeszyty, które wtedy odpowiednio naznaczyć należy, np. od nr. 401 do nr. 600.

Liczba bieżąca	Oddział wojska, zakład wojskowy	Szarża	Imię i nazwisko	Gmina ewidencyjna	Urlopowany do wedle paszportu wojskowego z dnia	miejsca
1	2	3	4	5	6	7
128	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	1./10. 1871	Tolmein
					.	Piber
					.	Tolmein
					.	Waitzen
					.	Oedenburg
					.	Mödling
					.	Tolmein
					.	Styryi i
					i	t. d.
739	(jak wyżej)	(jak wyż.)	Józef Tauber	(jak wyżej)	.	Gratz
					.	Oedenburg
					.	do ćwiczenia
					.	Oedenburg
					.	Tolmein
					.	do czynnej
					.	.
					.	.

Uwaga. *a)* Każda strona protokółu ewidencyjnego zawiera 5 spisanych.

b) W rubryce 6 naznacza się datę paszportu wojskowego, jeżeli przyrost do ewidencyi nastąpił na mocy paszportu wojskowego (§. 11, punkt 5, §. 22, punkt 1).

c) Jeżeli w rubrykach 7 i 8 niema miejsca do dalszych zapisów, należy przekreślić spisowego i przyłączyć go jako ostatniego do protokółu ewidencyjnego, a przeniesienie zanotować w rubryce 14 według powyższego przykładu.

i odjechał ztamtąd		Wedle wykazu zmian		Brał udział w zebraniu kontrolnem	Rodzaj ubytku	Uwaga
powiatu	na jak długo	przybył	odjechał			
		w miesiącu				
8	9	10	11	12	13	14
Tolmein	trwale	10/1. 1871	6/1. 1872			
Gratz (otoez.)	6 tygodni	6/1. 1872	8/1. 1872	za r. 1871 zwolniony wedle §. 32, 8 *a*)		
Tolmein	trwale	8/1. 1872	10/1. 1872			
Waitzen	3 miesiące	11/1. 1872	e)			
Oedenburg	4 tygodnie	1/1. 1873	2/1. 1873			przeniesiony yod l. 739
Baden	6 tygodni	e)	4/1. 1873	w r. 1872 w Waitzen		
Tolmein	trwale	4/1. 1873	5/1. 1874	w r. 1872 w Tolmein		
Węgier	6 miesięcy	.	.			
i t. d.						
Gratz (miast.)	6 tygodni	7/1. 1874	3/1. 1874			
Oedenburg	4 tygodnie	8/1. 1874	8/1. 1874			
w broni	.	.	.			
Oedenburg	4 tygodnie	9/1. 1874	10/1. 1874		powołany 17/3 1875 do Gratz	
Tolmein	trwale	10/1. 1874	3/1. 1875			przedtem pod liczbą 128
służby	.	.	.			
.	.	.	.			
.	.	.	.			

d) U gmin, zawierzonych administracyą polityczną i podwładuych bezpośrednio Rządowi krajowemu, a w krajach węgierskiej korony, u królewskich wolnych miast i miejsc taksalnych, należy w protokółach ewidencyjnych zanotować w rubryce 14 mieszkanie i zmianę mieszkania spisowych, tudzież charakter, nazwisko i mieszkanie tej osoby, która w dotyczących razach pośredniczy przy doręczaniu rozkazów nieobecnemu

e) Według powyższego przykładu (rubryki 16 i 17) nie meldował spisowy swój wyjazd z Waitzen do Oedenburg i swój przyjazd do Mödling.

f) Format w półarkuszu: 9" szerokość, 14" wysokość.

Wzór B.
do §. 21 instrukcyi.

C. k. Starostwo Tolmein.

Rejestr imienny

do protokółu ewidencyjnego względem stale urlopowanych i rezerwowych.

Oddział wojska, zakład wojskowy	Liczba bieżąca	Szarża	Imię i nazwisko	Ubytek	Uwaga
			A		
			B		
			C		
			D		
			i t. d.		
pułk inf. Nr. 27	739 128	kapral	Józef Tauber		
			i t. d.		

Uwaga. *a)* Każda strona rejestru zawiera 25 nazwisk.
b) Format: 8″ szerokość 14″ wysokość.

Wzór **C.**
do §. 21 instrukcyi.

Księga meldunkowa

przebywających w gminie .... stale urlopowanych i rezerwowych.

Uwaga. *a)* Wciągnięcie do księgi meldunkowej ma dziać się w przytomności meldującego się, lub bezpośrednio po wnijściu pisemnego zgłoszenia.

b) W rubryce 13 należy przy każdem zgłoszeniu do pobytu, zanotować mieszkanie stale urlopowanego albo rezerwowego, tudzież uwidocznić charakter, nazwisko i mieszkanie tej osoby, która w dotyczących razach pośredniczy przy doręczaniu rozkazów nieobecnemu.

c) U gmin, zawierzonych administracyą polityczną i podwładnych bezpośrednio Rządowi krajowemu, a w krajach węgierskiej korony u królewskich wolnych miast i miejsc taksalnych, wpisują się tylko zgłoszenia nieprzynależnych tamże z ewidencyą stale urlopowanych i rezerwowych do księgi meldunkowej, podczas gdy zgłoszenia przynależnych tamże z ewidencyą, wciągają się zaraz do własnego protokółu ewidencyjnego.

d) Każda strona księgi meldunkowej mieści w sobie 15 nazwisk.

e) W królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, należy do niemieckiego opisu rubryk tabeli, przydać tłumaczenie w języku krajowym, zaś w krajach węgierskiej korony, do opisu węgierskiego, tłumaczenie w mowie, w miejscu używanej.

f) Daty do wypełnienia rubryk 3 do 8 należy powziąć z 1 stronicy paszportu wojskowego.

g) Format: 9″ szerokość, 14″ wysokość.

(I. Przykład)

przebywających w gminie Tolmein stale urlopowanych i rezerwowych.

Liczba bieżąca	Data zgłoszenia	Oddział wojska, zakład wojskowy	Szarża	Imię i nazwisko	Gmina ewidencyjna	przynależny z ewidencyą do		Zgłoszenie				Uwaga
						powiatu	okręgu uzupełniając. Nr.	do pobytu	do podróży do		na jak długo	
									miejsca	powiatu		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
od 1 do 44												
45	25/10 1872	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	—	Waitzen	Waitzen	3 miesiące	
od 46 do 81					i t. d.							
82	20/4 1873	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	1	—	—	trwale	
					i t. d.							

(II. Przykład)

przebywających w gminie Oedenburg stale urlopowanych i rezerwowych.

od 1 do 212												
213	16/8 1874	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	1	—	—	4 tygodni	
od 214 do 217					i t. d.							
218	25/8 1874	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	—	do ćwiczenia tu		—	
					i t. d.							

Wzór D.
do §. 21 instrukcyi.

Rejestr imienny

do księgi meldunkowej przebywających w gminie w Tolmein stale urlopowanych i rezerwowych.

Oddział wojska, zakład wojskowy	Liczba bieżąca	Szarża	Imię i nazwisko	Uwaga
			Nazwiska następują po sobie w porządku alfabetycznym z odpowiedniemi przerwami	
pułk inf. Nr. 27	16, 30, 38, 45, 82, 115, 152, 183	kapral	Józef Tauber	
			i t. d.	

Uwaga. *a)* Każda strona rejestru zawiera 25 nazwisk.

b) W królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych należy do niemieckiego opisu rubryk tabeli, przydać tłumaczenie w języku krajowym, zaś w krajach węgierskiej korony, do opisu węgierskiego, tłumaczenie w mowie, w miejscu używanej.

c) Format: 8" szerokość, 14" wysokość.

Wzór **E.**
do §. 21. instrukcyi.

Spis ewidencyjny

względem przebywających w gminie Tolmein stale urlopowanych i rezerwowych.

Oddział wojska, zakład wojskowy	Rok asenterunkowy	Karta księgi głównej Nr.	Szarża	Imię i Nazwisko	Miejsce stałego pobytu	Uwaga
1	2	3	4	5	6	7
pułk inf. Nr. 27.	1868	136	kapral	Józef Tauber	Tolmein	

Uwaga. *a)* Każda strona spisu ewidencyjnego zawiera 15 nazwisk.

b) W królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, należy do niemieckiego opisu rubryk tabeli przydać tłumaczenie w języku krajowym, zaś w krajach korony węgierskiej do opisu węgierskiego tłumaczenie w języku, w miejscu używanym.

c) Format: 8" szerokość, 18" wysokość.

Wzór F.
do §. 23 instrukcyi.

Wykaz zmian

Gminy .... za miesiąc .... 18.......

Uwaga. *a)* Wykaz zmian zakłada się na nowo z 1. każdego miesiąca; każde z przepisanych w §. 16 zmian z wyjątkiem zmian mieszkania w miejscu pobytu, bez różnicy przynależności ewidencyjnej stale urlopowanych i rezerwowych, zapisuje się w tej formie, jaka po części przepisaną jest dla notowania zgłoszeń w paszporcie wojskowym (§. 16, ustęp 10) a po części z niniejszego wzoru się ukazuje.

b) Wpisywanie dzieje się w przytomności meldującego się, w razach zaś pierwszego zgłoszenia zaraz po nadejściu tegoż za bezzwłocznym zwrotem paszportu wojskowego.

c) Z końcem każdego miesiąca zamyka się wykaz i przeseła się władzy powiatowej (wyższemu urzędnikowi powiatowemu) obrębu.

Pisemne zgłoszenia załącza się do wykazu, który i wtedy przesełać ma gmina, jeżeli nie zaszły żadne zgłoszenia.

d) Daty do wypełnienia rubryk 2 do 7 należy powziąć z 1 stronicy paszportu wojskowego.

e) Każda strona wykazu zawiera 15, zaś w mniejszym, dla gmin mniejszej objętości dostatecznym formacie, tylko 5 nazwisk.

f) W królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, należy do niemieckiego opisu rubryk tabeli, przydać tłumaczenie w języku krajowym, zaś w krajach węgierskiej korony, do opisu węgierskiego, tłumaczenie w mowie, w miejscu używanej.

g) Dla użytku komend powiatów uzupełniających przy zestawieniu wykazów ogólnych, należy w wykazie zmian miasto 1 rubryki umieścić co następuje;

Data	Gmina
zgłoszenia	
1	$1^1/_2$

h) Format: wedle potrzeby albo 9″ szerokość, 14″ wysokość, albo 9″ szerokość i 7″ wysokość.

i) Jeneralne i dotyczące komendy wojskowe zaopatrzą w blankiety tej sorty druków komendy powiatów uzupełniających c. k. armii, zaś admiralicya portu w Pola komendy powiatów uzupełniających marynarki.

(I. Przykład)

gminy Tolmein za miesiąc Październik 1871.

Data zgłoszenia	Oddział wojska, zakład wojskowy	Szarża	Imię i nazwisko	Gmina ewidencyjna	Przynależny z ewidencyą do: powiatu	Przynależny z ewidencyą do: okręgu uzupełniającego Nr.	Zgłoszenie: do pobytu	Zgłoszenie: do podróży do: miejsca	Zgłoszenie: do podróży do: powiatu	Zgłoszenie: na jak długo	Uwaag
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
8.	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	1	—	—	trwale	

(II. Przykład)

gminy Tolmein za miesiąc Czerwiec 1872.

24.	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	—	Piber	Gratz otoczenie	6 tygodni	

(III. Przykład)

gminy Piber za miesiąc Czerwiec 1872.

30.	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	1	—	—	6 tygodni	

(IV. Przykład)
gminy Piber za miesiąc Sierpień 1872.

6.	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	—	Tolmein	Tolmein	trwale	

(V. Przykład)
gminy Tolmein za miesiąc Sierpień 1872.

12.	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	1	—	—	trwale	
				i t. d.							

(VI. Przykład)
gminy Oedenburg za miesiąc Sierpień 1872.

16.	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	1	—	—	4 tygodnie	
				i t. d.							
25.	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	—	do ćwiczenia w broni w miejscu		—	
				i t. d.							

(VII. Przykład)
gminy Tolmein za miesiąc Marzec 1872.

19.	pułk infanteryi Nr. 27	kapral	Józef Tauber	Tolmein	Tolmein	22	—	do czynnej służby		—	

(podpis przełożonego gminy).